

नेपाल सरकार

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उडड्यन मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम आर्थिक वर्ष ०७३१७४ को
त्रैमासिक कार्य सम्पादनको स्वतः सार्वजनिकीकरण

२०७३, माघ

This page is intentionally left blank.

विषय सूची

विषय	पेज नं.
१. परिचय	१
२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू	२
३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू	४
४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र	८
५. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण	९
६. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू	२२
७. मन्त्रालयको कर्मचारी दरवन्दी र पूर्तिको अवस्था	२६
८. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली	२९
९. निर्णय निर्माण प्रक्रिया	३०
१०. गुनासो व्यवस्थापन	३०
११. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था	३१
१२. बडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions)	५४
१३. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरूको विवरण	५५
१४. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण	५७
१५. विभिन्न विषयका फोकल पर्सनहरू (Focal Persons) को विवरण	५९
१६. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण	६१
१७. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर	६३
१८. नागरिक बडापत्र	६६

परिचय

१. परिचय

नेपालको तुलनात्मक र प्रतिस्पर्धात्मक लाभका दृष्टिले मुलुकको आर्थिक विकासको प्रमुख आधार रहेको पर्यटन क्षेत्रले विदेशी मुद्रा आर्जन, रोजगारी सिर्जना, आर्थिक कृयाकलाप अभिवृद्धि र समग्र आर्थिक विकास र समुन्नतिमा टेवा पुर्याउँदै आएको छ । देशमा रहेका सम्पूर्ण मूर्त र अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गरी तिनको आर्थिक उपयोग गर्ने तथा पर्यटनलाई मुलुकको आर्थिक आधारको रूपमा ग्रामीण तहसम्म विकास र विस्तार गरी यसको प्रतिफल जनजीवनको तल्लो तहसम्म पुर्याउन संस्कृति र पर्यटन क्षेत्रको विविधिकरण, विस्तार र प्रवर्द्धन गरिनु आवश्यक छ । पर्यटन क्षेत्रको विकास र विस्तार सहित आन्तरिक र बाह्य हवाई यातायात विकास गरी थप सुरक्षित, स्तरीय र भरपर्दो बनाउन आवश्यक छ ।

नेपालमा विदेशी पर्यटकहरूको आवागमन शुरुवातसँगै पर्यटन क्षेत्रका कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित ढंगले अगाडि बढाउन सर्वप्रथम वि.सं. २०१६ सालमा पर्यटन बोर्डको स्थापना गरिएको थियो । वि.सं. २०१८ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गत पर्यटन विभाग गठन गरिएको थियो । सन् १९७२ को पर्यटन गुरुयोजना र प्रशासन सुधार आयोग, २०३२ को सिफारिस समेतका आधारमा पर्यटन क्षेत्रको योजनाबद्ध विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न केन्द्रीय पर्यटन प्रशासनिक निकायको रूपमा वि.सं. २०३४ सालमा छुट्टै पर्यटन मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । वि.सं. २०३९ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको हवाई विभागलाई समेत गाभी पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय नामाकरण गरियो । मुलुकले अवलम्बन गरेको खुला बजारमुखी अर्थतन्त्रमा सरकारको भूमिका र कार्यक्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न वि.सं. २०५५ सालमा पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गतका २ (दुई) वटा विभागहरू हवाई विभाग र पर्यटन विभागलाई खारेज गरी क्रमशः नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण र नेपाल पर्यटन बोर्डको स्थापना गरियो । वि.सं. २०५७ सालदेखि संस्कृति क्षेत्रको समेत कार्य गर्ने गरी मन्त्रालय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको रूपमा नामाकरण गरियो । पर्यटन उद्योगको व्यवस्थापन, पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटकको सुरक्षा लगायत कार्यहरू गर्न नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१ श्रावण २ गतेको निर्णयनुसार मिति २०७१ भाद्र महिनामा पर्यटन विभागको स्थापना गरिएको छ ।

नेपालको आर्थिक विकासमा पर्यटन क्षेत्रको महत्व बढ्दै गए अनुरूप यसलाई प्रमुख प्राथमिकताको क्षेत्रमा राखिएको, नेपालको सांस्कृतिक विविधता अनुपम रहेकोले यसलाई संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धन गर्दै यसको

आर्थिक उपयोग एवम् पर्यटनको मुख्य उत्पादन र गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आवश्यक भएको, साथै हवाई सेवाले भौगोलिक विषमतामा यातायात सेवा उपलब्ध गराउनुको अतिरिक्त बाह्य र आन्तरिक रूपमा पहुँच विस्तार भै पर्यटन सेवामा समेत पर्याप्त योगदान पुर्याउने भएकोले यी तीनओटै क्षेत्रलाई एकीकृत रूपमा अगाडि बढाउन एउटै मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा राखिएको पाइन्छ ।

२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू

वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू मुलभूत रूपमा निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

- संविधानको धारा ३२ मा भाषा तथा संस्कृतिको हक सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । जसमा प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो भाषा प्रयोग गर्ने हक हुने, प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो समुदायको सांस्कृतिक जीवनमा सहभागी हुन पाउने हक हुने तथा नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई आफ्नो भाषा, लिपि, संस्कृति, सांस्कृतिक सभ्यता र सम्पदाको संवर्धन र संरक्षण गर्ने हक हुने व्यवस्था रहेको छ ।
- संविधानको भाग-४ को धारा ५०(२) मा धर्म, संस्कृति, संस्कार, प्रथा, परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै पनि आधारमा कुनै भेदभाव गर्न नपाइने, सहिष्णुतामा आधारित सामाजिक सांस्कृतिक मूल्यहरूको विकास गर्ने तथा सांस्कृतिक विविधताको सम्मान गर्दै राष्ट्रिय एकता सुदृढ राख्ने राज्यको सामाजिक एवं सांस्कृति उद्देश्य रहेको देखिन्छ ।
- संविधानको धारा ५१ (ग) मा उल्लिखित सामाजिक र सांस्कृतिक रूपान्तरण सम्बन्धी नीति :
 - स्वस्थ र सभ्य संस्कृतिको विकास गरी सामाजिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने,
 - ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, संवर्धन र विकासको लागि अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा प्रचार प्रसार गर्ने,
 - सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सेवामूलक कार्यमा स्थानीय समुदायको सिर्जनशीलताको प्रवर्धन र परिचालन गरी स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै सामुदायिक विकास गर्ने,
 - राष्ट्रिय सम्पदाको रूपमा रहेका कला, साहित्य र सङ्गीतको विकासमा जोड दिने,
 - समाजमा विद्यमान धर्म, प्रथा, परम्परा, रीति तथा संस्कारका नाममा हुने सबै प्रकारका विभेद, असमानता, शोषण र अन्यायको अन्त गर्ने,

- देशको सांस्कृतिक विविधता कायम राख्दै समानता एवं सहअस्तित्वका आधारमा विभिन्न जातजाति र समुदायको भाषा, लिपि, संस्कृति, साहित्य, कला र सम्पदाको संरक्षण र विकास गर्ने ।
- बहुभाषिक नीति अवलम्बन गर्ने ।
- संविधानको धारा-५१ (ठ) मा उल्लिखित पर्यटन सम्बन्धी नीति, नेपालका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्धन एवं प्रचार प्रसार मार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यावरण अनुकूल पर्यटन उद्योगको विकास गर्ने, पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्न आवश्यक वातावरण एवं नीति निर्माण गर्ने तथा पर्यटन उद्योगको लाभ वितरणमा स्थानीय जनतालाई प्राथमिकता दिने ।
- नेपालको संविधानले व्यवस्था गरे अनुरूप संघीयता कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा संविधानको अनुसूची ५,६, ७,८ र ९ मा भएको व्यवस्था अनुसार यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरू र त्यसको तहगत बाँडफाँड निम्नानुसार रहेको छ ।

संघको अधिकार सूची,

- अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी वा सम्झौता
- पर्यटन दस्तुर
- केन्द्रीय स्तरका प्रज्ञा प्रतिष्ठान,
- हवाई उड्डयन, अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल,
- बौद्धिक सम्पत्ति अन्तर्गतको प्रतिलिपि अधिकार
- पर्यटन नीति
- राष्ट्रिय महत्वका आयोगहरू
- पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारकहरू

प्रदेशको अधिकार सूची

- प्रदेश संग्रहालय
- भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग
- पर्यटन सेवा शुल्क

स्थानीय तहको अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क
- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन
- क्यासिनो

तीन तहको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय

३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू

ऐनहरू

- प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) ऐन, २०१५
- नेपाल वायुसेवा निगम ऐन, २०१९
- पर्यटन ऐन, २०३५
- लुम्बिनी विकास कोष ऐन, २०४२
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष ऐन, २०४४
- अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल सङ्गीत नाट्य प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद ऐन, २०५५
- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९

नीतिहरू

- पर्यटन नीति, २०६५
- राष्ट्रिय हवाई नीति, २०६३
- राष्ट्रिय संस्कृति नीति, २०६७

नियमहरू

- गैर सैनिक हवाई उडान (दुर्घटना जाँच) नियमहरू, २०२४
- होटल, लज, रेष्टुराँ वार तथा पथ प्रदर्शक नियमावली, २०३८
- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी नियमावली, २०६२
- जलयान नियमावली, २०६३
- अभिलेख संरक्षण नियमावली, २०६३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) नियमावली, २०५२
- विमानस्थल दस्तुर नियमावली, २०३८
- प्राचीन स्मारक संरक्षण नियमावली, २०४६
- पर्वतारोहण सम्बन्धी नियमावली, २०५९
- प्रतिलिपि अधिकार नियमावली, २०६१
- नेपाल पर्यटन बोर्ड नियमावली, २०५५
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण नियमावली, २०५८
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण सर्टिफिकेसन नियमावली,
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण खेलकूद नियमावली, २०६९
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७०
- गैर सैनिक हवाई उडान (दुर्घटना जाँच) नियमवली, २०७१
- क्यासिनो नियमावली, २०७०
- नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३

गठन आदेशहरू

- नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति (गठन) आदेश, २०२९
- तारागाउँ विकास समिति (गठन) आदेश, २०३४
- देवघाट क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५०

- भानु जन्मस्थल विकास समिति (गठन) आदेश, २०५१
- वुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- मनकामना क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाटन संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- हलेसी महादेवस्थान विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०५९
- राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- चिसापानी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- वृहत्तर बराहक्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०६७
- मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६८

निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू

- प्राचीन स्मारक संरक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०६४
- नागरिक उड्डयनसंग सम्बन्धित संस्थालाई ईजाजत दिने सम्बन्धी कार्यविधि, २०६६
(मन्त्रिस्तरीय मिति २०७२/१२/१६ को निर्णयानुसार थप र संशोधित)
- होमस्टे संचालन कार्यविधि, २०६७

- पर्यटक यातायात सेवा व्यवसाय दर्ता तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०६८
- सय जनाभन्दा बढी विदेशी पर्यटक भित्र्याउने अनुदान कार्यविधि, २०६८
(चालु आ.व.मा वजेट व्यवस्था नभएको)
- महाकवि देवकोटा पुरस्कारसम्बन्धी कार्यविधि
- एकतारे होटल देखि पाँच तारे डिलक्स स्तरसम्मका होटल र पर्यटक आवास (रिसोर्ट) सम्बन्धि मापदण्ड
- पुष्पलाल राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि (संशोधन सहित) २०६९
- पर्यटन उद्योग सेवा प्रवाह निर्देशिका, २०७०
- पर्वतारोहण रोयल्टी बाँडफाँड तथा परिचालन निर्देशिका, २०७०
- उपभोक्ता समितिबाट पर्यटन पुर्वाधार बिकास निर्माणसम्बन्धी कार्य गराउने कार्यविधि, २०७१
(संशोधन सहित)
- कम उचाई हिमालचुलीको आरोहण अनुमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२
- राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कार्यविधि तेस्रो संशोधन सहित २०७२
- दुर्गम क्षेत्रका हवाई उडानमा भाडा सहूलियत प्रदान गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- कार्य सम्पादन व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- आन्तरिक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- भेटीघाटी व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- विदा पर्यटन कार्यविधि, २०७३
- पर्यटनसँग सम्बद्ध व्यक्ति तथा संस्थालाई सम्मान गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३
- भगत सर्वजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि, २०७३
- सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति र मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- आन्तरिक हवाई भाडा नियमन निर्देशिका, २०७३

४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र

नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, २०७२ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहायबमोजिम रहेको छः

- संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायातको विकाससम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,

- पर्यटन तथा हवाई उद्योगको प्रवर्द्धन र संरक्षण,
- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी,
- विश्व पर्यटन सङ्गठनलगायत पर्यटन तथा हवाई यातायातसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्था,
- पर्वतारोहण र अन्य साहसिक पर्यटन क्रियाकलाप,
- विमानस्थलको निर्माण, मर्मत, सम्भार तथा व्यवस्थापन,
- हवाई यातायात र परिवहनको सञ्चालन तथा व्यवस्था,
- संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सङ्घ तथा नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित अन्य अन्तर्राष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संस्थासँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण,
- संस्कृतिसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिविषयक अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता, सांस्कृतिक आदान(प्रदान, अध्ययन तथा अनुसन्धान,
- पुरातात्विक महत्त्वका स्मारक र पुरातात्विक वस्तुहरूको सङ्ग्रह, संरक्षण, संवर्द्धन, अन्वेषण तथा उत्खनन,
- निकासी गरिने पुरातात्विक वस्तुको जाँच र अनुमति,
- प्रतिलिपि अधिकार,
- सांस्कृतिक सम्पदा, धरोहर र ऐतिहासिक महत्त्वका दरबारको संरक्षण तथा संवर्द्धन,
- विभिन्न धर्म, जात, जाति, सम्प्रदाय, भाषा, भाषिकाको साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास,
- पर्यटनसँग सम्बद्ध सङ्घ, सङ्गठन, संस्थान र समिति,
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, नेपाल ललितकला प्रतिष्ठान तथा नेपाल सङ्गीत तथा नाट्यकला प्रतिष्ठान,
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुरक्षेत्र विकास परिषद्, सांस्कृतिक संस्थान र अन्य सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक, संस्था तथा समिति,
- नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालय तथा अन्य सङ्ग्रहालय र अभिलेखालय,
- हवाई यातायातसम्बद्ध संस्थान, प्राधिकरण तथा सङ्गठन,

- नेपाल शिक्षा सेवाअन्तर्गत आर्कियोलजी समूहको सञ्चालन,
- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवाअन्तर्गत देहायका समूहको सञ्चालन,
 - सिभिल इन्जिनियरिङ समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह,
 - एरोनटिकल इन्जिनियरिङ समूह,
 - सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ समूह ।

५. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरू र समितिहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था, पद सृजना लगायतका कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको रिक्त रहेका पदहरू स्थायी प्रकृयाबाट पूर्ति गर्न सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने र सिफारिश भै आएका उम्मेदवारहरूलाई नियुक्ति,पदस्थापना सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको बढुवा, राजिनामा सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको सरुवा, काज, स्वदेश एवं विदेश अध्ययन र तालिममा मनोनयन, लगायत बृत्ति विकास सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने सिभिल इन्जिनियरिङ समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह, एरोनटिकल इन्जिनियरिङ समूह र सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- सबै कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण तथा अन्य विवरणहरू सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारमा पेश हुने प्रस्तावहरू सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूद्वारा प्राप्त प्रस्तावहरू कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी सम्मेलन आदि संचालन सम्बन्धी कार्य,
- केन्द्रीय तथा कार्यसंचालन स्तरको लेखा संचालनमा आवश्यक निर्देशन र लेखापरीक्षणको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,

- वेरुजुको लगत र फ-छोट सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गत विभाग र कार्यालयहरूको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर, खर्चको स्वीकृति र ठेक्का पट्टा सदर, मालसामान खरिद तथा लिलाम विक्रीको स्वीकृति एवं मन्त्रालयको भौतिक साधनहरूको अभिलेख मर्मत सम्भार र संरक्षण सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन तयार गर्ने, प्रोत्साही पुरस्कार सिफारिश तथा विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका अन्य विभाग तथा कार्यालयहरूलाई आवश्यकता अनुसार परामर्श दिने सम्बन्धी कार्य,
- मातहत शाखाहरूबीच समन्वय कायम राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको विदा सिफारिश वा स्वीकृति सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्य,

प्रशासन एवं पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा अन्तर्गत प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा, पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

- मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गतका निकायहरूको पदपूर्तिका लागि नियुक्ति तथा पदस्थापना, सरुवा, बढुवा, राजिनामा तथा विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको कार्यविवरण सम्बन्धी कार्य,
- स्वदेशी र विदेशी तालीम सेमिनार, गोष्ठी र कार्यशालाहरूमा मनोनयन सम्बन्धी कार्य,
- कार्य सम्पादन मूल्यांकन, थप ग्रेड र प्रोत्साही पुरस्कार सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल इञ्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्यूनिकेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूह र सिभिल एभिएशन अपरेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको हाजिरी, नियमितता, व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक, विदा आदिको अभिलेख सम्बन्धी कार्य,
- जनसम्पर्क सोधपूछ, दर्ता चलानी तथा आन्तरिक सञ्चारको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

- कार्यालयको हाता भित्र मर्मत, सुरक्षा, सरसफाई र आवश्यक सर सामानको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- जिन्सी सरसामानको उपलब्धि, सन्चय र सो सम्बन्धी श्रेस्ता राखन लगाउने र जिन्सी निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- उत्सव पर्वमा वत्ती बाल्ने, आवश्यकतानुसार सजाउने, राष्ट्रिय झण्डा समयानुकूल भएनभएको रेखदेख सम्बन्धी कार्य,
- अन्तर्गतका शाखा प्रशाखाहरूमा परिपत्र गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- संगठनको स्वरूपमा आवश्यकता अनुरूप समायोजन पुनरावलोकन र संशोधन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयको अरु शाखाहरूमा नपरेका विविध कार्यहरू सम्बन्धी कार्य,

पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा

- पर्यटन प्रवर्द्धन नीति तथा कार्यनीतिको तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटकहरूको लागि आवश्यक सेवा सुविधा सम्बन्धी नीति तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- विश्व पर्यटन संगठन लगायतका सम्बन्धित निकायहरूसँग सम्पर्क सम्बन्धी कार्य,
- थप पर्यटन कृयाकलापहरूको विस्तार सम्बन्धी कार्य,
- क्षेत्रीय पर्यटन प्रवर्द्धन तथा सार्क, आशियान र ईइसी संस्थासँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्रमा पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन क्षेत्रको लागि आवश्यक पुर्वाधार विकास गर्ने सम्बन्धमा सरकारी, गैरसरकारी, एवं स्थानीय निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रचार प्रसार सामाग्रीको उपयुक्तता एवं तत् सम्बन्धी व्यवस्थापनका साथै पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन विषयक सम्झौताहरू सम्बन्धी कार्य,
- फिल्माङ्कन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल पर्यटन बोर्डसँग सम्बन्धित पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरूको समन्वय एवं अनुगमन सम्बन्धी कार्य अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन विकास सम्बन्धी नविन प्रविधिको संकलन, विश्लेषण एवं कार्यान्वयन पक्ष जस्ता विषयहरू सम्बन्धी कार्य,

आर्थिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालय र अर्न्तगतका बिभाग, कार्यालयहरूको बाषिर्क वजेट अनुमान, तर्जुमा, वजेट छलफल सम्बन्धी कार्य,
- अख्तियारी र वजेट बाँडफाँड सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर तथा शोधान्तर सम्बन्धी कार्य,
- कार्यसम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक सूचना तयार तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित विषयमा राय दिने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित ऐन, नियम, आदेश र परिपत्रहरूको पालना सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार प्रचलित कानून वमोजिम रीत पुगे वा नपुगेको जाँची भुक्तानीका लागि पेश गर्ने र रीत नपुगेकोमा रीत पुन्याई भुक्तानीको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- कार्यालय प्रमुखले खर्च गर्न आदेश दिएका रकम नियमित सम्बन्धी कार्य,
- विनियोजन, राजश्व, धरौटीको कारोवारको हिसाव तोकिएको ढाँचामा रीतपूर्वक राख्न लगाउने, गोश्वारा भौचर र कारोवार प्रविष्ट गरिएको खाताहरू भिडान, गर्ने, विल भरपाई आदि प्रमाणित गर्ने र समय समयमा आवश्यकतानुसार निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार सम्बन्धी आवधिक प्रगति तथा प्रतिवेदनहरू तयार गरी सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने सम्बन्धी कार्य,
- अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र मातहत कार्यालय बीच समन्वय राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धमा तोकिएका अन्य कार्य,

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन, चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरू समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरूको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरूको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरू कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा अन्तर्गत योजना शाखा, तथ्याङ्क शाखा र अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

- वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।
- स्वीकृत वार्षिक योजना कार्यान्वयन, तथा सोको प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरू समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।
- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, जैबिक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।

- मन्त्रालय र अन्तर्गतको काम कारबाहीको विषयमा संसदमा उठाएका प्रश्नहरूको जवाफ तयार पार्ने सम्बन्धी कार्य ।

तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

- पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।
- डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अन्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकहरूले भनें इम्बार्केशन, डिस्इम्बार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरूले भनें आगमन तथा गमन कार्ड छुपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरूमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरू संकलन सम्बन्धी कार्य ।

अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको प्रगति विवरण, समीक्षा बैठक, सम्बन्धी कार्य ।
- बैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारका निकायहरू, गैर सरकारी निकायहरू, स्थानीय निकायहरू तथा जनसमुदायबाट भएका पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कामको अवलोकन, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य । मातहतका पर्यटन कार्यालयको नियन्त्रण, निर्देशन, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय मातहतका सरकारी, अर्ध सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरूको निरीक्षण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।

- पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, रेष्टुरेण्ट, बार, एवं ट्राभल, च्याफिटङ्ग, पर्वतारोहण, पर्वतीय पर्यटन र अन्य साहसिक पर्यटन व्यवसाय सम्बन्धी कार्यको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयमा परेका उजुरी र मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र अन्तर्गत घटेका आकस्मिक घटनाहरूको छानविन, मन्त्रालयको तर्फबाट गठन गरिने जाँचबुझ आयोग आदि सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:-

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत, सम्भार र विमानस्थल संचालक संस्थाहरूलाई इजाजत प्रदान तथा खारेजी सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक विदेशी जनशक्तिहरूको श्रम स्वीकृति एवं भिसाको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल वायुसेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न मुलुकहरूसँग हवाईसेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता सम्बन्धी कार्य ।
- सम्पन्न हवाई सम्झौता/समझदारीहरूको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसँग सम्पर्क, सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धी/प्रोटोकलहरूको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई क्षेत्रसँग सम्बद्ध संस्थाहरू र निकायहरूसँग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी वायुसेवाहरूलाई सेवा संचालन अनुमति सम्बन्धी कार्य ।
- निषेधित क्षेत्रमा हवाई उडान र अवतरणको सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गत वायुसेवा व्यवस्थापन शाखा र हवाई सम्झौता तथा अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

वायुसेवा सञ्चालन शाखा

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई इजाजत पत्र प्रदान गर्ने तथा खारेज गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल सञ्चालन संस्थाहरू, विदेशी जनशक्तिहरूको श्रम स्वीकृति एवं भिषाको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थालाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल वायु सेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- सम्बद्ध संस्थाहरू, निकायहरूसंग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सम्झौता तथा अन्तराष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा

- सम्भाव्य विभिन्न मुलुकसंग हवाई सेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता वार्ताका लागि आवश्यक कार्य ।
- हवाई सम्झौता र समझदारी पत्रको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसंग सम्पर्क र सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धि र प्रोटोकलहरूको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- प्रचलित ऐन, नियम र नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा प्रधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- नेपालको हवाई क्षेत्रलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउन हवाई उडान सुरक्षा सम्बन्धी नीति तर्जुमा र समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सुरक्षित र मितव्ययी उडानको लागि मौजुदा हवाई रुटहरूमा पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्य ।

- मौजूदा हवाई रुट र नयाँ स्थापना हुने रुटहरूमा एयर नेभिगेशन सुविधाहरूको पहिचान, समन्वय र निर्णय सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने संचार उपकरणहरूको फ्रिक्वेन्सी निर्धारणको सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूको निरीक्षण, अनुगमन लगायत अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनबाट तोकिएको निर्धारित स्तर अनुसार हवाई उडान सेवा संचालन भए नभएको विषयमा नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- नेपालको वायुक्षेत्रलाई अधिकतम प्रयोगमा ल्याउने सम्बन्धमा नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ प्रविधि अनुसार संचार उड्डयन सहायक र दूरदृष्टि प्रविधिको माध्यमबाट एयर ट्राफिक सेवा प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्वामित्वमा रहेको वा नेपाल सरकारबाट प्राधिकरणलाई हस्तान्तरण हुने सम्पत्तिहरूको सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- वायुयानहरू संकट अवस्थामा परेमा, हराएमा वा दुर्घटनाग्रस्त भएमा खोज तथा जीवनोद्धार र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- दुर्घटनामा परेका विमानहरूको दुर्घटना जाँच सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिसा सिफारिस र श्रम सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल भित्र रहेका विमानस्थलहरूमा हवाई सुरक्षाको उच्चतम व्यवस्था भए नभएको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति सम्बन्धी कार्य ।
- भी.आई.पी./भी.भी.आई.पी. उडानका सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई उडानबाट हुन सक्ने प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्ने सम्बन्धी नीतिगत कार्य ।

- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण, विस्तार तथा भौतिक सुविधाको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीको अध्यावधिक रेकर्ड राख्ने, उपकरण प्रणालीको अध्ययन, सर्भे, जडान सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनका महासन्धीहरू, प्रोटोकलहरू बमोजिमका कार्य ।
- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति, निर्माण र प्रचलित ऐन, नियम नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतबाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा संचालन वा निर्माण हुने योजना, आयोजना सम्बन्धी कार्य ।

उड्डयन सुरक्षा महाशाखा अन्तर्गतका उडान सुरक्षा शाखा र रेडियो इन्जिनियरिङ्ग शाखा रहेका छन्।

शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्राधिकरण सुपरीवेक्षण शाखा

- उडान सुरक्षामा प्रतिकूल असर पर्ने जानकारी प्राप्त हुन आएमा आवश्यक थप सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी कार्य
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समितिको निर्माण कार्यान्वयन तथा विमानस्थलहरूमा चरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न कारणले क्षति भएका विमानस्थलहरूमा शीघ्र उडान, सञ्चालन सम्बन्धी कार्य र उडान सुरक्षा (Flight Safety) सम्बन्धी कार्य ।
- कूटनैतिक उडानलाई अनुमति प्रदान गर्न प्राधिकरणलाई भी.आई.पी. कक्ष खोल्ने व्यवस्था र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संयुक्त राष्ट्रसंघको आव्हानमा खटिने नेपाली सेनाको शान्ति सेना उडानका लागि समयमै अवतरण र ओभरफ्लाईट परमिट तथा शाही नेपाली सैनिकको फायरिङ्ग एवं अन्य क्रियाकलापको सूचना प्रवाहित सम्बन्धी कार्य ।
- बाढीपिडितका लागि राहत पुऱ्याउन सञ्चालन गरिएको हवाई उडानको तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा

- मुलुक भित्रका विमानस्थलहरूको हवाई रुट र आसपासमा सञ्चार तथा उड्डयन सहाय र सर्भिलेन्स उपकरण प्रणालीको आवश्यकता सम्बन्धी अध्ययन तथा सञ्चालनमा रहेका यस्ता प्रणालीहरूको अद्यावधिक रेकर्ड सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने सञ्चार तथा उड्डयन सहाय प्रणालीहरूको फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धमा अध्ययन तथा निर्धारण सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूमा सञ्चालनमा रहेका विविध उपकरण प्रणालीहरूको मर्मत/संभार र सञ्चालन कार्यको स्तरीयता अनुगमन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई सञ्चार उड्डयन सहाय प्रणालीको भरपर्दो तथा स्तरीय सेवाको लागि नियमित फ्लाइट चेक भए/नभए सम्बन्धी नियमन गर्ने कार्य ।
- नयाँ विमानस्थल निर्माण, विमानस्थलको भौतिक सुविधाहरूको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीहरूको थप र विकास सम्बन्धी योजना/आयोजनाहरूको विषयमा निर्देशन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतबाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा सञ्चालन वा निर्माण हुने योजना आयोजना सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारले विदेशी सहयोग वा आफ्नै श्रोतबाट प्राधिकरण मार्फत सम्पन्न भएका वा हुने योजना आयोजनाहरूको लिष्टिङ्ग (मूल्याङ्कन तथा हस्तान्तरण सम्बन्धी) कार्य ।
- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति निर्माण र प्रचलित ऐन, नियममा परिमार्जन तथा नयाँ नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।

संस्कृति महाशाखा

महाशाखाका कामहरू निम्नानुसार रहेको छः

- नेपालको राष्ट्रिय संस्कृतिको जर्गेना गर्न नीति निर्माण गर्ने र लक्ष्यहरू हासिल गर्न उपयुक्त रणनीतिहरू तयार गर्ने

- संस्कृति सम्बन्धी , योजना र कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सर्म्पर्क तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति तथा प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय बैठक, तालिम, कार्यशाला र गोष्ठी सेमिनार र सम्मेलनहरु सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक महत्वका स्मारकहरु र पुरातात्विक वस्तुहरुको संग्रह, संरक्षण, सम्वर्द्धन तथा पुरातात्विक अन्वेषण र उत्खनन् सम्बन्धी नीति निर्माण एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संग्रहालय र अभिलेखालय सुदृढीकरण सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रमको तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता गरी सांस्कृतिक आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- निकासीयोग्य पुरातात्विक सामानहरुको जाच गर्ने र अनुमति प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, सांस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, देवघाट क्षेत्र विकास समिति, भानुजन्मस्थल विकास समिति लगायतका विभिन्न संस्कृतिसँग सम्बन्धित समितिहरु सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल अधिराज्यभित्र रहेका विभिन्न धर्म, जातजाति, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरुका साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको विकासका लागि नीति निर्माण र यस क्षेत्रमा संलग्न निकायहरूसँग कार्यगत सम्बन्ध एवं समन्वय कायम गरी यस क्षेत्रमा लाग्ने साधकहरु तथा नयाँ प्रतिभाहरुलाई प्रोत्साहन र प्रेरणा दिने सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसँग सम्बद्ध विभिन्न समूह गुठी संघ संस्थाहरुलाई आवश्यक सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, नियम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्गतका निकायहरुमा कार्यरत बिदेशीहरुलाई भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका संस्कृति र पुरातत्व २ वटा शाखाहरु राखिनेछन्। शाखाका कामहरु निम्नानुसार छन्:

संस्कृति शाखा

- संस्कृति सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्राष्ट्रिय साँस्कृतिक आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य ।

- नेपाली संस्कृतिको प्रचार प्रसार एवं संरक्षण र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासंग सम्पर्क र समन्वय एवं कार्यक्रममा नेपालको सहभागिता सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न जातजाती, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरूका लिपी, कला र संस्कृतिको प्रचारप्रसार, संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसंग आवद्ध प्रतिभाहरूको कृति एवं कलाको कदरस्वरूप उनीहरूलाई प्रोत्साहित गर्न राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वितरण सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, साँस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष जस्ता संस्कृतिसंग सम्बद्ध संघ संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत विकास कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय प्रतिभा स्मारक कोषबाट अनुदान दिने रकम कोषको उद्देश्य बमोजिम सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- लुम्बिनी विकास कोष र वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद लगायत मन्त्रालय अन्तर्गत गठित विकास समिति तथा संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।

पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा

- पुरातात्विक महत्वका कलाकृति एवं स्मारकहरूको जगेर्ना सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातत्व सम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रमको संचालन सम्बन्धी कार्य ।
- देशमा रहेका विभिन्न धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान गर्न लगाई तिनीहरूको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेका मठ, मन्दिरहरूको संरक्षण, आकस्मिक जीर्णोद्धार, आर्थिक सहायता प्रदान गर्न मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- देश बाहिर लगिने पुरातात्विक सामानहरूको जाँचपास, आवश्यक नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, अन्वेषण र उत्खनन सम्बन्धी कार्यको नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- वी.पी. संग्रहालय सम्बन्धी कार्य ।

- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- मुलुक भित्र रहेका विभिन्न परम्परागत रीतिरिवाजहरूको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।

कानून महाशाखा

कानून महाशाखाका कार्यहरू निम्नानुसार छन्:

- आवश्यकतानुसार कानूनी राय र सल्लाह प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकतानुसार ऐन, नियम, गठन (आदेश), सम्झौता तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको तर्फबाट फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, रिट निवेदन, लिखित जवाफ, पुनरावेदनपत्र, पुनरावलोकन पत्र म्याद भित्रै तयार गर्ने र सम्बन्धित निकायमा पठाउने सम्बन्धी कार्य ।
- प्रतिरक्षाका लागि महान्यायाधिवक्ता कार्यालय लगायतमा पत्राचारको व्यवस्था गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित कानूनी सिद्धान्त, राजपत्र, ऐन नियमको संग्रह सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय एवं अन्तर्गतका निकायहरूको लागि आवश्यक ऐन नियम तर्जुमा, संशोधन सम्बन्धी कार्य ।

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

यस शाखाले कानून महाशाखाको सहयोगीका रूपमा कानून महाशाखाबाट सम्पादन हुँदै आएका कामहरू नै गर्दै आएको छ ।

६. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू

यस मन्त्रालय अन्तर्गत देहायका निकायहरू रहेकाछन् । यी निकायहरू मन्त्रालयको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षणमा रहेकाछन् ।

पर्यटन विभाग

पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटन उद्योगहरूको नियमन, पर्यटन प्रवर्द्धन र विकास, पर्यटक प्रहरीको व्यवस्थापन र मातहतका पर्यटन कार्यालयहरू समेत हेर्ने गरी नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) मिति २०७१।०४।०२को निर्णयानुसार पर्यटन विभागको गठन भएको हो ।

यस विभाग अन्तर्गत देहायका कार्यालयहरू रहेकाछन् ।

- पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, पोखरा
- पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, भैरहवा
- पर्यटन कार्यालय, काकडभिट्टा
- पर्यटन कार्यालय, जनकपुर
- पर्यटन कार्यालय, नाम्चे

पुरातत्व विभाग

ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थापित यस विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय अभिलेखालय, केन्द्रीय, क्षेत्रीय र जिल्लास्तरीय देहाय बमोजिमका कार्यालयहरू रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ
- राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय मुद्रा संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, ललितपुर
- राष्ट्रिय धातुकला संग्रहालय, पाटन
- केन्द्रीय सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला, ललितपुर
- क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत
- कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु

- गोरखा संग्रहालय, गोरखा
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, नुवाकोट
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, लमजुङ्ग
- गोरखा दरबार हेरचाह अड्डा, गोरखा
- हनुमानढोका दरबार हेरचाह अड्डा, काठमाडौं

नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय

केन्द्रीय स्तरको कार्यालयको रूपमा रहेको यस कार्यालयले प्रतिलिपि अधिकारको दर्ता, संरक्षण, रोयल्टी संकलन संस्थाको स्थापनामा सहयोग गर्ने तथा विश्व बौद्धिक संगठन एवं प्रतिलिपि अधिकारसित सम्बन्धित स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्थासँग समन्वयको काम गर्ने गर्दछ ।

नारायणहिटी दरबार संग्रहालय

केन्द्रीयस्तरको यस संग्रहालयले साविक नारायणहिटी दरवारलाई संग्रहालयमा परिणत गरिएकोले सो संग्रहालयको व्यवस्थापन गर्दै आएकोछ ।

मन्त्रालय अन्तर्गत प्रतिष्ठान बोर्ड प्राधिकरण संस्थान र समितिहरू

प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरू-३

श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ

श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण

श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी

बोर्ड, प्राधिकरण, निगम, कोष र संस्थानहरू - ६

श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भूकुटीमण्डप, काठमाण्डौ

श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल, काठमाण्डौ

श्री नेपाल वायुसेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ

श्री साँस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ

श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ
श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवत्तन, गौशाला काठमाण्डौ
श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर

विकास समितिहरू र कार्यालय रहेको स्थान

क. संस्कृति सम्बन्धी समितिहरू-११

श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा, ताप्लेजुङ
श्री बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम, सुनसरी
श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी, खोटाङ
श्री हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर
श्री बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति, बुढानिलकण्ठ, काठमाण्डौ
श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति, बौद्ध, काठमाण्डौ
श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन
श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति, देवघाट, तनहूँ
श्री भानु जन्मस्थल विकास समिति, रम्घा, तनहूँ
श्री मनकामना क्षेत्र विकास समिति, गोरखा
श्री पञ्चाङ्ग निर्णायक समिति (मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम गठित, गठन आदेश निर्माणका क्रममा),
काठमाडौँ ।

ख. पर्यटन सम्बन्धी समितिहरू-१४

श्री तारागाउँ विकास समिति ताहाचाल, काठमाण्डौ
श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति रविभवन, काठमाण्डौ
श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति विशालनगर, काठमाण्डौ
श्री खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति, सिलगुढी, डोटी

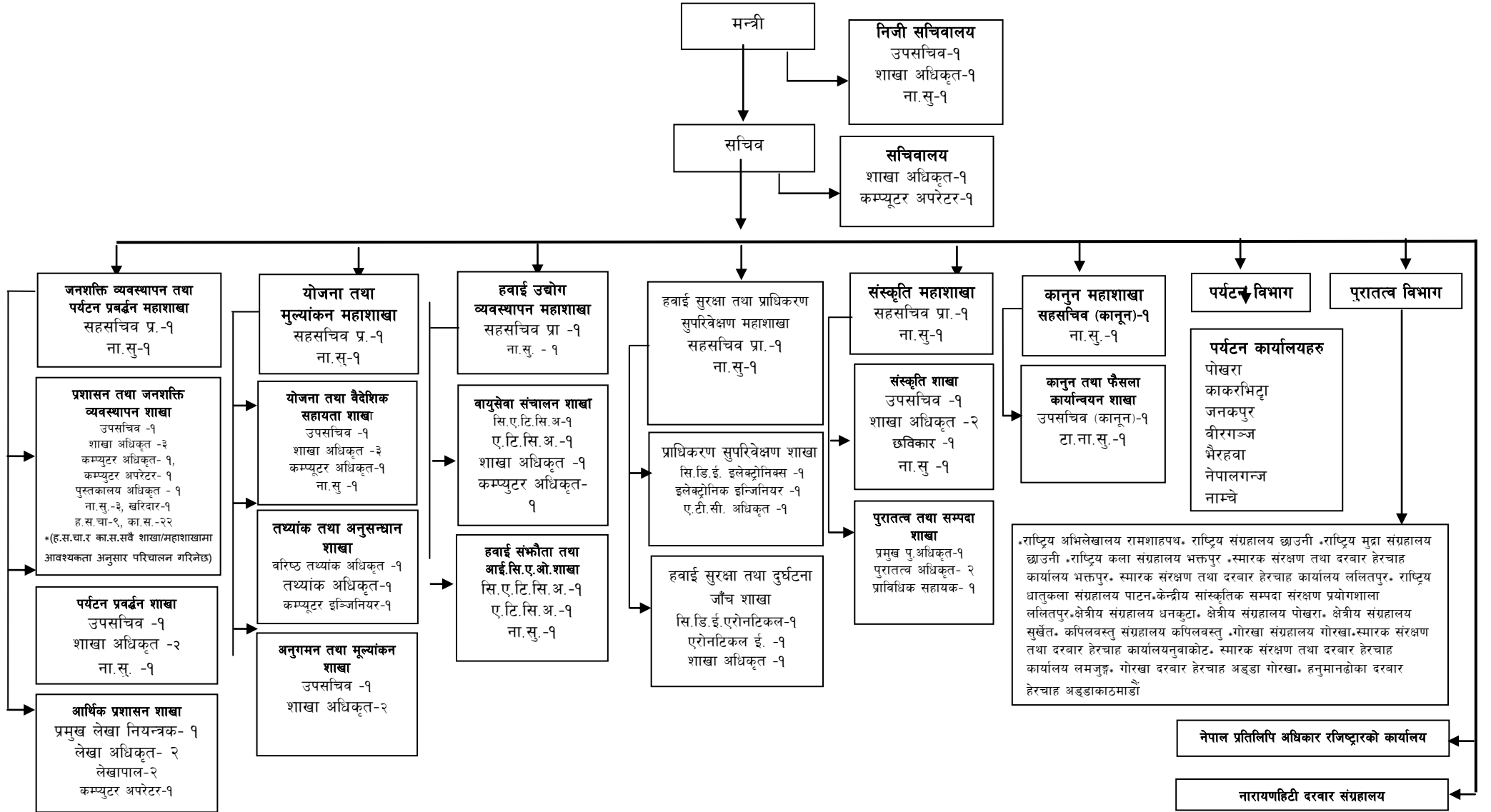
श्री राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति नयाँबानेश्वर, काठमाण्डौ
श्री रुरु-रेसुंगा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति तम्घास, गुल्मी
श्री विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति पिडारीचोक, जनकपुर
श्री चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, नेपालगंज
श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, भैरहवा
श्री सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति , विरगंज
श्री विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जनकपुर
श्री कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जुम्ला
श्री सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति ,जनकपुर
श्री मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, इलाम

७. मन्त्रालयको कर्मचारी दरबन्दी र पूर्तिको अवस्था

संगठनात्मक स्वरूप

नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट पछिल्लो पटक भएको मिति २०६९/२/५ को निर्णयबाट यस मन्त्रालयको नामकरण संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय कायम रहन गयो। नेपाल सरकार (सचिवस्तर) मिति २०७०।४।२८ को निर्णयबाट मौजुदा संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भएको हो। यस मन्त्रालयको संगठन संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको संगठन संरचना

मन्त्रालयको दरबन्दी विवरण निम्न बमोजिम छ-

कार्यालय तथा दरबन्दी विवरण सम्बन्धी ढाँचा	
१. क. कार्यालय सम्बन्धी विवरण :	फ्याक्सनं. : ४२११७५८
कार्यालयको नाम (नेपालीमा): संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	जिल्ला: काठमाडौं
कार्यालयको नाम (अंग्रेजीमा): Ministry of Culture, Tourism and Civil Aviation	का.म.पा.
मन्त्रालय/केन्द्रीय निकाय :	वडा. नं.
निकटतम माथिल्लो निकाय:	स्थान: सिंहदरवार
कार्यालयको स्तर : केन्द्रीय	फोन.नं.: ४२११५९६
शुरु पद श्रृजना भएको मिति:	इमेल: info@tourism.gov.np
पछिल्लो अद्यावधिक मिति : २०७०/१९	वेबसाइट: www.tourism.gov.np
१. ख. कार्यालयको दरबन्दी तेरिज :	

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खूद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
१.	सचिव	विशिष्ट				१		
२.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			२		
३.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ	२		
४.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	न्याय	कानून		१		
५.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व		१		
६.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		६		
७.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१		
८.	वरिष्ठ तथ्यांक अधिकृत	रा.प.द्वितीय	आर्थिक, योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
९.	प्रमुख पुरातत्व अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुरातत्व		१		
१०.	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१		
११.	सि.ए.टि.सि.अ.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ	२		
१२.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनिकेसन		१		
१३.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एअरपोर्ट		०		
१४.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
१५.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.		१६		
१६.	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		०		
१७.	तथ्यांक अधिकृत	रा.प.तृतीय	आर्थिक योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
१८.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२		
१९.	पुरातत्व अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पुरातत्व		२		
२०.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			३		
२१.	ए.टि.सि.अ.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ.	३		

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खुद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
२२.	ईलेक्ट्रोनिक ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनिकेसन		१		
२३.	एरोनटिकल इन्जि.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
२४.	कम्प्युटर इन्जि.	रा.प.तृतीय	विविध			१		
२५.	कार्टोग्राफर	रा.प.तृतीय	विविध			०		
२६.	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पु.वि.		१		
२७.	छविकार	रा.प.तृतीय	शिक्षा	कला	छविकला	१		
२८.	सहायक खाद्य गुणनियन्त्रक	रा.प.तृतीय	कृषि	फुड न्यु.क्वा. कन्ट्रोल		०		
२९.	ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१४		
३०.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व	पुरातत्व	१		
३१.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अ.प्रथम	विविध			३		
३२.	लेखापाल	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	लेखा		२		
३३.	टा.ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३४.	सवईन्जिनियर	रा.प.अ.प्रथम	ईन्जि	सिभिल	वि.एन्ड आर्क	०		
३५.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	कृषि	फुड न्यु. क्वा. कन्ट्रोल		०		
३६.	खरिदार	रा.प.अ.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३७.	ह.स.चा.	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		९		
३८.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		२२		
जम्मा						१०६		

द. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली

- (क) सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ४ बमोजिम, बढ्द आकारको फोटोकपी प्रति पेज पाँच रुपैयाँ, बढ्द भन्दा ठूलो आकारको कागजमा प्रति पेज दश रुपैयाँ, सूचना सीडी, डिस्कट वा अन्य विद्युतीय माध्यममा लिंदा पचास रुपैयाँ ।
- (ख) अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।
- (ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधिको सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र, निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल उपलब्ध गराउन, नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र निवेदकलाई उपलब्ध हुनेछ । व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासँग

सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टा भित्र उपलब्ध गराइने छ । साथै, अन्य विशेष ऐन नियमले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

९. निर्णय निर्माण प्रक्रिया

(क) निर्णय प्रक्रिया

१. मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

– सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा :

– सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम ।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी

१. मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने नीतिगत एवं अन्य कार्यहरू सम्बन्धमा :

– मन्त्रपरिषद्मा प्रस्ताव पठाएर

– माननीय मन्त्री स्तरबाट

– सचिवस्तरबाट

▪ माननीय मन्त्रीबाट प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम

▪ सुशासन -व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम प्राप्त अधिकार बमोजिम
र

▪ अन्य विशेष ऐन, नियमले सचिवले गर्ने भनी तोकिएका कामहरू ।

– सचिवले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम तोकिएको कर्मचारीले ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गर्ने सूचना सम्बन्धमा ।

– सचिवले ।

१०. गुनासो व्यवस्थापन

(क) मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

• प्रचलित ऐन कानूनमा तोकिएको व्यवस्था बमोजिम

(ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम परेको उजुरी सम्बन्धमा :

• राष्ट्रिय सूचना आयोग

११. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था

(क) विकास कार्यक्रमको उपलब्धीहरू

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७३।७४ को राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७३।७४ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४०७५००	-	४०७५००
२	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	६६००००	-	६६००००
		नेपाल सरकारको जम्मा	१०६७५००	-	१०६७५००
		वित्तिय तर्फको:			
१	५०११०१	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजना	-	-	१५०००००
२	५०११०१	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	-	-	५००००००
३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना (गौतमबुद्ध विमानस्थल भैरहवा)	-	-	७२२००००
		वित्तिय तर्फको जम्मा	-	-	१३७२००००
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कूल जम्मा	१०६७५००	१३७२००००	१४७८७५००

राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको प्रगति स्थिति

क्र. सं.	आयोजना/ कार्यक्रम (५ वटा) ५ ५५ छवटाको	प्रगति प्रतिशत		मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू
		भौतिक	वित्तीय	
१.	गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भैरहवा वार्षिक बजेट	३०%	२५%	<ul style="list-style-type: none"> • ४२८ विघा जग्गा अधिग्रहण कार्य मुल्यांकनका क्रममा रहेको । • रनवे निर्माण कार्य २६% सम्पन्न । • CNC/ATM उपकरण जडान गर्न Bid Invitation को क्रममा रहेको • डिजाइन तथा सुपरभिजन एवं परामर्श सेवा लक्ष्य अनुरूप भइरहेको । • Dedicated Electricity Fedder Line जडान टेण्डर प्रक्रियामा जाने क्रममा रहेको ।
२.	पोखरा विमानस्थल	२०%	२५%	<ul style="list-style-type: none"> • गत वर्षको मुआब्जा वितरण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको तथा चालु आ.व. को जग्गा अधिग्रहणको लागि नयाँ सर्भे कार्य सम्पन्न ।
३.	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	१५%	०	<ul style="list-style-type: none"> • जग्गा पहिचान सम्बन्धी प्रशासनिक कार्य सम्पन्न । • मुआब्जा वितरणको लागि जग्गा पहिचान गरि दररेट निर्धारण कार्य भइरहेको ।
४.	पशुपति क्षेत्र विकास	२५%	१४%	<ul style="list-style-type: none"> • वृहद् पशुपति क्षेत्रको गुरुयोजना तयार गर्ने कार्यका लागि परामर्श सेवा लिन आवश्यक कार्य भैरहेको, • भण्डारखाल बगैचाको विकास र भस्मेश्वर सत्तलको निर्माण कार्य सम्झौताको चरणमा रहेको । • वनकाली बगैचा, भण्डारखाल बगैचा, हंसमण्डप प्रांगण निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरू भइरहेको ।

५.	लुम्बिनी क्षेत्र विकास	७%	१०%	• गुरुयोजना अनुसारका केही कार्यहरू शुरुवात गरिएको ।
----	------------------------	----	-----	---

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७३।७४ को बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७३।७४ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५०११	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०४९८१	१०६०४	२१५,५८५
२	३२५०१२	पर्यटन कार्यालयहरू	२१६७५	१३०३०	३४७०५
३	३२५०१३	पुरातत्व विभाग	३९४२७	२०४४८४	२४३९११
४	३२५०१४	राष्ट्रिय अभिलेखालय	१७८०३	३२३००	५०१०३
५	३२५०१५	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	२१५९६	४७५०	२६३४६
६	३२५०१६	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	८२५९	२३२५	१०५८४
७	३२५०१७	क्षेत्रीय संग्रहालयहरू	१५५८८	२९०२०	४४६०८
८	३२५०१८	संग्रहालयहरू (जातीय संग्रहालय समेत)	४३५७०	२५०८	४६०७८
९	३२५०१९	ऐतिहासिक दरबारहरू	४९८८२	२३२८०	७३१६२
१०	३२५०२०	केन्द्रीय संस्कृति सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला	८०७१	३१५०	११२२१
११	३२५०२१	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	१००३२	४७५	१०५०७
१२	३२५०२२	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय	७३३५४	१३५७७	८६९३१
१३	३२५०२३	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर	५४९५	२१०	५७०५
१४	३२५०२४	पर्यटन विभाग	१०५८०८	३०५८	१०८८६६
१५	३२५१०२	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	२५४९८		२५४९८
१६	३२५१०४	नागरिक उड्डयन सम्बन्धी कार्यक्रम (साविक पर्वतीय पर्यटन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन आयोजना)	७७००		७७००
१७	३२५१०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	४२३५२०	८५८०८१	१२८१६०१
१८	३२५१०८	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	३९४९७३	१५४७०	४१०४४३
१९	३२५१११	पुरातात्विक संरक्षण आयोजना	३८७४२	२५३६४५	२९२३८७

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७३।७४ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
२०	३२५११२	विश्वसम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	५३३०	१२३५०	१७६८०
२१	३२५११३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१०४५१८२	५००००	१०९५१८२
२२	३२५११४	वृहत जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	१०००००		१०००००
२३	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४०७५००		४०७५००
२४	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	६६००००		६६००००
२५	३२५११७	सौंस्कृतिक संस्थान	८९००		८९००
२६	३२५११८	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९५७००		९५७००
२७	३२५११९	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	४५९००		४५९००
२८	३२५१२०	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	५४२३६		५४२३६
२९	३२५१२१	ईच्छुक सौंस्कृतिक प्रतिष्ठान	३५८९		३५८९
३०	३२५१२२	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा	४३८३५०		४३८३५०
		नेपाल सरकारको जम्मा	४३८०६६१	१५३२३१७	५९१२९७८
		वित्तिय तर्फको:			
३१	५०११०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण			१३०९७०२
३२	५०११३६	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना			४३११०००
३३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना			७२२००००
३४	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			५००००००
३५	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			१५०००००
		वित्तिय तर्फको जम्मा			१९३४०७०२
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कुल जम्मा	५९१२९७८	१९३४०७०२	२५२५३६८०

पहिलो प्राथमिकता (P1) कार्यक्रमहरूको प्रगति (रु.हजारमा)

क्र. सं.	ब.उ.शि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	बार्षिक बजेट	प्र. चौ. बजेट	प्रथम चौमासिक प्रगति		जम्मा खर्च	प्र.चौ. खर्च प्रतिशत
					भौतिक	वित्तीय		
१.	३२५०११	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२१५५८५	२९५७८	५१	५०	२१७९८	७४
२.	३२५०१२	पर्यटन कार्यालयहरू - ७ वटा	३४७०५	१६३५३	३५	१०	९८००	६०
३.	३२५०१३	पुरातत्व विभाग	२४३९११	१३०३५	२२	५	१३२००	१००
४.	३२५०१४	राष्ट्रिय अभिलेखालय	५०१०३	८३५७	१६	११	५४४१	६५
५.	३२५०१५	राष्ट्रिय संग्रहालय	२६३४६	८४८०	५१	१९	५०७७	६०
६.	३२५०१६	राष्ट्रिय कला संग्रहालय	१०५८४	२९६३	२८	१७	१७९५	६०
७.	३२५०१७	क्षेत्रीय संग्रहालयहरू	४४६०८	६५२५	१००	१२	५३८६	८३
८.	३२५०१८	संग्रहालयहरू (जातिय संग्रहालयहरू समेत)	४६०७८	४५४४	२५	७	३०००	६६
९.	३२५०१९	ऐतिहासिक दरबारहरू	७३१६२	१७७३४	३०	३	१८५०	१०
१०.	३२५०२०	केन्द्रिय सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला	११२२१	३६०७	१६	११	५४५१	१५१
११.	३२५०२१	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	१०५०७	३७०३	८१	४९	१८०२	४९
१२.	३२५०२२	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय	८६९३१	२४६६५	१	९८	२४९०७	१०१
१३.	३२५०२३	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय	५७०५	१९३६	१००	३६	२४४१	१२६
१४.	३२५०२४	पर्यटन विभाग	१०८८६६	४१४०२	७९	६	२२९८५	५६
१५.	३२५१०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१२८१६०१	३३५८७९	१७	४९	१६४२६४	४९

क्र. सं.	ब.उ.शि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	वार्षिक बजेट	प्र. चौ. बजेट	प्रथम चौमासिक प्रगति		जम्मा खर्च	प्र.चौ. खर्च प्रतिशत
					भौतिक	वित्तीय		
१६	३२५१११	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना	२९२३८७	३४१५	१००	१	२०००	५९
१७	३२५११२	विश्व सम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	१७६८०	९९३	१००	२	४००	४०
१८	३२५११४-३	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	१०००००	२१६५	तालाबन्दी भएको जानकारी प्राप्त भएको र प्रगति प्राप्त नभएको ।			
१९	३२५११५-३	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४०७५००	१२५५००	२५	१४	५५०००	४४
२०	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	६६००००	१५२९६६	१०	७	४३३००	२८
२१	३२५१२२	यातायात(हवाई)आयोजना तयारी सुविधा	४३८३५०	१४६११६	२८	०१.३४	५७७.६७	०.१३
२२	५०११०१-५	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	१३०९७०२	५४१२	६८.८३	१.५९	२०८४६	७.२१
२३	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	५००००००	१००००००	२०	२५	३२१००	३
२४	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	१५०००००	०	१५	०	०	०

दोश्रो प्राथमिकता (P2) कार्यक्रमहरूको प्रगति (रु.हजारमा)

क्र. सं.	ब.उ.शि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	वार्षिक बजेट	प्र. चौ. बजेट	प्रथम चौमासिक प्रगति		जम्मा खर्च	प्र.चौ. खर्च प्रतिशत
					भौतिक	वित्तीय		
१	३२५१०२	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	२५४९८	७७१६	८०	७९	७७१६	१००
२	३२५१०८	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (मन्त्रालय)	४१०४४३	१०८२०८	१००	३५	१०२८०४	९५
३	३२५११३	संस्कृति प्रबर्द्धन कार्यक्रम	१०९५१८२	१०१००	३३	०.९२	११३०	११.१८
४	३२५११८	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९५७००	३१८८२	७२	७२	२२८००	७२

५	३२५११९	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	४५९००	१३५९६	८०	८०	७९०४	५८
६	३२५१२०	नेपाल संज्ञित तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	५४२३६	१६३६०	३८	२८	१३४२३	८२
७	३२५१२१	इच्छुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठान	३५८९	९८१	१००	१००	३५८९	३६६
८	५०११३६-५	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि	४३११०००	२१८७०	२८	१	५७७६७	२६४
९	५०११६१ (CAAN)	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार आयोजना	७२२००००	१०६००	१००	०.१६	११९११	१००

तेस्रो प्राथमिकता (P2) कार्यक्रमहरूको प्रगति (रु.हजारमा)

क्र. सं.	ब.उ.शि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	वार्षिक बजेट	प्र. चौ. बजेट	प्रथम चौमासिक प्रगति		जम्मा खर्च	प्र.चौ. खर्च प्रतिशत
					भौतिक	वित्तीय		
१	३२५१०४-३	हवाई सुरक्षा तथा हवाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	७७००	३१९९	५०	४५	१४२४	४५
२	३२५११७-३	सांस्कृतिक संस्थान	८९००	४२००	१००	४७	४२००	१००

चालु आ. व. २०७३/७४ मा बजेट व्यवस्था

खर्च	बजेट रकम	प्रतिशत	कैफियत
चालू खर्च	४३,८०,६६१,०००	१७ %	
पूँजीगत खर्च	१५,३२,३१७,०००	६ %	
वित्तीय व्यवस्था	१,९३,४०,७०२,०००	७७ %	
जम्मा रु.	२५,२५,३६,८०,०००	१०० %	

चालु आ. व. २०७३/७४ मा बजेट व्यहोर्ने स्रोतहरू

स्रोत	बजेट रकम	प्रतिशत	कैफियत
नेपाल सरकार	१४,५२,१८,३३,०००	५८ %	
बैदेशिक अनुदान	१,७५,२४,४७,०००	७ %	
बैदेशिक ऋण	८,९७,९४,००,०००	३६ %	
जम्मा रु.	२५,२५,३६,८०,०००	१००%	

प्राथमिकता प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थिति

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
१.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना (३२५१०६) भौतिक प्रगति: १७% वित्तीय प्रगति: ४९%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट : रु. १,२८,१६,०१ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ३३५८७९ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. १६४२६४ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ४ वटा ठुला ट्रेकिङ्ग ट्रेलको बहुवर्षिय खरिद योजना स्विकृतिको चरणमा रहेको । पर्यटन पूर्वाधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न विभिन्न विकास समितिलाई प्रथम चौमासिक बापतको रु ४ करोड ९१ लाख ८५ हजार निकाशा दिइएको तथा ९ वटा जिविस मार्फत पर्यटन पूर्वाधारका कार्यका लागि रु ४ करोड ८५ लाखको अख्तियारी पठाईएको । पर्यटन विभागबाट विभिन्न १४ जिविसहरू मार्फत पर्यटन पूर्वाधारका कार्यका लागि रु ३ करोड ९९ लाखको अख्तियारी पठाईएको । ल.इ. तयार भइ सम्झौताको चरणमा रहेको, निर्माण कार्यको लागि मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार भएको, स्थलगत सर्वेक्षण सम्पन्न । <p><u>प्रमुख कार्यहरू क्रमशः Great Himalaya Trail अन्तर्गत</u></p> <ul style="list-style-type: none"> १५ वटा आयोजना मध्ये ५ वटा आयोजनाको अख्तियारी जि.वि.स. पठाईएको, ३ वटा आयोजनाको बहुवर्षिय योजना स्विकृती भएको । गोर्खा जिल्लाको ल्हो-सामा-साम्दो-लार्केपास हुँदै भिम्ताङ्ग—मनाङ्ग जाने पदयात्रा मार्ग निर्माणको कार्य ८० प्रतिशत सम्पन्न । <p><u>अन्य</u></p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल पर्वतिय प्रशिक्षण प्रतिष्ठानबाट डोल्पा जिल्लामा पर्वतारोहण तथा ट्रेकिगं सम्बन्धी घुम्ति तालिम सम्पन्न । उत्कृष्ट होमस्टे पुरस्कार वितरण होमस्टे छनौटको मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार गरिएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
२.	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना (३२५१११) भौतिक प्रगति: १०० वित्तीय प्रगति: १ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. २९२३८७ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. १९९४ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. २००० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजनामा समावेश भएको सम्पदा संरक्षण कार्यको २२८ वटा कार्यक्रम मध्ये १० वटा सूचना प्रकाशनको क्रममा रहेको, ४ वटा कोटेशनका कार्यहरु कार्यादेश भैसकेको, १२ वटा ल.इ. स्वीकृतिको क्रममा रहेको र अन्य स्थलगत निरीक्षण भइ ल.इ. तयार भइरहेको ।
३.	विश्व सम्पदा स्थल क्षेत्र संरक्षण आयोजना (३२५११२) भौतिक प्रगति: १०० % वित्तीय प्रगति: २ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १७६८० हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ९९३ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. ४०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २३ वटा क्रियाकलापहरु मध्ये २ वटा निर्माण सम्पन्न, ५ वटा निर्माण कार्यको लगत ईष्टिमेटको कार्य भएको । सूचनाको क्रममा ३ वटा, अन्य ट्च तयार भइरहेको ।
४.	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद् (३२५११४)	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १००००० हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. २१६५ हजार प्रथम चौमासिक निकाशा नलिएको <u>प्रमुख कार्यहरु</u> प्रगति प्राप्त नभएको
७.	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय (३२५०२१) भौतिक प्रगति: ८१ % वित्तीय प्रगति: ४९ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु.१०५०७ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ३७०४ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. १८०२ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> (सचेतनामूलक अन्तर्कृया कार्यक्रम सम्पन्न, (पूँजिगतखर्च अन्तर्गतका स्कूटर १, ल्यापटप १, कम्प्युटर १ खरिद भएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
		(रोयल्टी व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशक समितिको बैठक सञ्चालन भएको र रोयल्टी सम्बन्धी संस्थाहरुलाई थप क्रियाशील बनाइएको ।
८.	नारायणहिटी दरबार संग्राहलय (३२५०२२) भौतिक प्रगति: १ % वित्तीय प्रगति: ९८ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. ८६९३१ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. २४६६५ हजार प्रथम चौमासिक निकाशा: रु .२४६६५ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २५ वटा क्रियाकलापहरु मध्ये निर्माण चालु ४ वटा, अन्य ल इ तयार भइरहेको ।
९.	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा (३२५१२२) भौतिक प्रगति: २२% वित्तीय प्रगति: १.३४%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४३८३५० हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. १४६११६ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु.५७७.६७ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> परामर्श सेवा सम्बन्धी कार्य
१०.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (शेयर लगानी) (५०११०१) भौतिक प्रगति: ६८.८३ % वित्तीय प्रगति: ७.२१ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १३,०९,७०२ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ५४,१२ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. २०८४६ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु:</u> <ul style="list-style-type: none"> इलाम, अर्घाखाँची, गुल्मी, कालिकोट, खिजीचण्डेश्वरी र लमजुङ्गमा विमानस्थल निर्माणको कार्य भै रहेको । बिराटनगर, लामिडाँडा, रारा ९मुगुडोटी र धनगढी विमानस्थलको पहिलो चौमासिकको लक्ष्य अनुसारको कार्य सम्पन्न ।
९.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान (३२५१०२) भौतिक प्रगति: ८०% वित्तीय प्रगति: ७९%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. २५४९८ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ७७१६ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. ७७१६ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक कक्षा भवन निर्माण प्रक्रिया सुरु भएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
१०.	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (मन्त्रालय) (३२५१०८) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: ३५%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४१०४४३ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. १०८२०८ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. १०२८०४ चालू खर्च: रु. १०१४५१ हजार पूजीगत खर्च: रु. १३५३ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु</u></p> <ul style="list-style-type: none"> परामर्श खर्च, तथा मेशिनरी औजार खर्च सफ्टवेयर निर्माण,फर्निचर खरिद आदि कार्य भएको
११.	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम (३२५११३) भौतिक प्रगति: ३३ % वित्तीय प्रगति: ११.१८ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १०९५१८२ हजार प्रथम चौमासिक बजेट : रु. १०१०० हजार प्रथम चौमासिक खर्च : रु. ११३० हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु</u></p> <ul style="list-style-type: none"> संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत जिल्लागत विभाजनमा परेका प्रतिष्ठान तथा अन्य सम्पदाको प्रवर्द्धन तथा संरक्षणका लागि सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिहरु मार्फत जम्मा रु ६० करोड अख्तियारी पठाई सकिएको महाकवि देवकोटा पुरस्कार वितरणका लागि नाम चयन भईसकेको । युनेस्को काठमाण्डौको सहकार्यमा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा (ICH) सम्बन्धी ५ दिने कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न ।
१२.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११८) भौतिक प्रगति: ६५ % वित्तीय प्रगति: ८१ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट रु ९५७०० हजार प्रथम चौमासिक बजेट रु ४१८८२ हजार प्रथम चौमासिक निकाशा रु हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु २२८०० हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु:</u></p> <p>पूँजीगत तर्फका सवै ५ वटा र चालू तर्फका सवै ४० वटा कार्यक्रमहरु चालू रहेको ।</p>
१३.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११९)	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४५९०० हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. १३५९६ हजार

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
	भौतिक प्रगति: ८०% वित्तीय प्रगति: ८०%	<ul style="list-style-type: none"> • प्रथम चौमासिक खर्च: रु. ७९०४ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> • मेशिनरी फर्निचर खरिद • चित्रकला,हस्तकला, लोककला, आदिको प्रशिक्षण कार्यशाला सम्पन्न ।
१४.	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५१२०) भौतिक प्रगति: ३८ % वित्तीय प्रगति: २८ %	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ५४२३६ हजार • प्रथम चौमासिक बजेट: रु. १६३६० हजार • प्रथम चौमासिक खर्च: रु. १३४२३ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> • फर्निचर, मेशिनरी, कला सम्बन्धी पुस्तक खरीद गरिएको । • क्षेत्रीय नृत्य, नाट्य विमर्श कार्यक्रम सम्पन्न । • योगेश बैद्य र दिलमाया खातिको जीवनी प्रोफाइल तयार ।
१५.	ईच्छुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठान (३२५१२१) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: १००%	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ३५८९ हजार • प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ९८१ हजार • प्रथम चौमासिक खर्च: रु.३५८९ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> • सभाहल निर्माण भएको । • कविता गोष्ठी सम्पन्न भएको ।
१६.	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना (५०११३६) भौतिक प्रगति: २८ % वित्तीय प्रगति: १ %	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु.४३११००० हजार • प्रथम चौमासिक बजेट:रु.२१८७० हजार • प्रथम चौमासिक खर्च: रु.५७७६७ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> • परामर्शदाताबाट कार्यको सुपरीवेक्षण भइरहेको । • नेपाल सरकारबाट १४९ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गर्न स्वीकृति प्राप्त भई सो जग्गाहरुको मुआब्जा वितरण भइरहेको ।
१८.	हवाई सुरक्षा तथा हवाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ७७०० हजार • प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ३१९९ हजार

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
	(३२५१०४) भौतिक प्रगति: ५० % वित्तीय प्रगति: ४५ %	<ul style="list-style-type: none"> प्रथम चौमासिक खर्च: रु. १४२४ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> हवाई दुर्घटना सम्बन्धी प्रतिवेदनहरुको म्प्लषावतप्यल कार्य सम्पन्न भरतपुर विमानस्थलमा सेवासुविधा तथा गुणस्तर सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया गरिएको
१९.	सांस्कृतिक संस्थान (३२५११७) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: ४७%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ८९,०० हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ४२०० हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. ४२०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> भवन तथा प्रेक्षालय मर्मतका कार्यहरु भैरहेको । विशेष सांस्कृतिक कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यक्रम भैरहेको ।

राजस्व आम्दानी रकम

क्र.सं.	कार्यालय	राजस्व आम्दानी (रु. हजारमा)
१.	पर्यटन विभाग	४२०३८
२.	पशुपतिनाथ विकास कोष	३१४३८
३.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	४१५९
४.	पुरातत्व विभाग	१९९७
५.	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	४३६
	जम्मा	८००६८

मन्त्रालय अन्तर्गत बेरुजु फछ्यौटको स्थिति रकम रु. हजारमा

	मन्त्रालय र निकाय	विकास समितिहरु	जम्मा
आ.व. ०७२।७३ सम्मको	३१०७९४	३५१२५०	६६२०४४
प्रथम चौमासिकमा फछ्यौट	१४५७१२	७७८४३	२२३५५५

मन्त्रालयका प्रमुख कार्यहरु

- विश्व पर्यटन दिवस सेप्टेम्बर २७ मा विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाईएको । सो अबसरमा होटल, ट्राभल, ट्रेकिंग र हवाई क्षेत्रका सबैभन्दा बढी विदेशी मुद्रा आर्जन गर्ने चारवटा संस्था र अपाङ्गता भएकाहरुलाई रोजगारी दिने एक संस्थालाई सम्मान गरिएको ।
- प्रदेशगत जनशक्ति स्रोत सम्पत्तिको विवरण र संघियता अनुरूप मन्त्रालय अन्तर्गतको कार्य विश्लेषण तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाईएको ।
- पर्यटन पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न विभिन्न विकास समितिलाई प्रथम चौमासिक बापतको रु ४ करोड ९१ लाख ८५ हजार निकाशा दिइएको तथा ९ वटा जिविस मार्फत पर्यटन पूर्वाधारका कार्यका लागि रु ४ करोड ८५ लाखको अख्तियारी पठाईएको ।
- पर्यटन विभागबाट विभिन्न १४ जिविसहरु मार्फत पर्यटन पूर्वाधारका कार्यका लागि रु ३ करोड ९९ लाखको अख्तियारी पठाईएको ।
- भाषा आयोग ऐन, २०७३ को विधेयक कानुन मन्त्रालयबाट सहमती प्राप्त भईसकेको ।
- हवाई सुरक्षा नियमावली, २०७३ तर्जुमा गरिएको ।
- धार्मिकस्थलको भेटीघाटी व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३ स्वीकृत भएको ।
- बिदा पर्यटन कार्यविधि, २०७३ तयार भई स्वीकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद् मा पठाईएको ।
- Electronic Attendance र File Tracking System संचालन भैरहेको
- मा. मन्त्रीज्यू र श्रीमान् सचिवज्यू, श्रीमान् सचिवज्यू र विभागिय प्रमुखज्यूहरु तथा श्रीमान् सचिवज्यू र महाशाखा प्रमुखहरु बीच कार्य सम्पादन सम्झौता भई सोको साप्ताहिक कार्ययोजना अनुसार कार्य अगाडी बढेको प्रत्येक शुक्रबार सोको समिक्षा हुने गरेको ।
- प्रत्येक प्रदेशमा एक प्रमुख स्थललाई केन्द्रबिन्दु मानी पर्यटकीयक्षेत्र र गन्तव्यको विकास गर्न गुरुयोजना तयार गर्न र एक एकवटा नमूना शान्ति तथा सांस्कृतिक ग्राम निर्माण गर्ने कार्यको अध्ययन गर्न आशयपत्र आह्वान गरिएको ।
- मुक्तिनाथक्षेत्र, ईलामको गजुरमुखीधाम र डडेलधुरा उग्रतारा मन्दिरको गुरुयोजना तयार गर्न अध्ययन सम्बन्धी आशयपत्र आह्वान गरिएको ।

गुनासो तथा बेरुजु फछौट सम्बन्धीकार्यहरु

गुनासो तथा उजुरी तर्फ

- हेलो सरकारवाट प्राप्त गुनासाहरुको फछौट शतप्रतिशत भएको ।
- विभिन्न निकायवाट प्राप्त मन्त्रालयसँग सम्बन्धीत उजुरी, गुनासो, निर्देशनहरु ८२ वटा मध्ये ३० वटा फछौट भएको ।
- ३० वटा फछौट कार्य मध्ये २१ वटा उजुरी र गुनासाहरुको छानविन सिमित गठन भई प्राप्त प्रतिक्रिया अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा पठाईएको र ९ वटाको निर्देशन तथा अन्य विवरण मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायमा लेखी पठाईएको ।

क्षतिग्रस्तको संरचनाको पुनर्निर्माणतर्फ

पुनः निर्माण कार्यक्रम (३०१८०१)

भौतिक प्रगति: ८२.७%, वित्तीय प्रगति: ९६.८३%

- स्वीकृत वार्षिक बजेट रु. ७९,४९,३६ हजार मा पुर्जागत ७५०००० हजार रहेको ।
- प्रथम चौमासिक खर्च रु. ३६९३१ हजार

पुरातत्व विभाग अन्तर्गत

- बौद्धनाथको पुनःनिर्माण र प्याङगाउँ पाटी संरक्षण कार्य ललितपुरको कार्य सम्पन्न भएको ।
- प्रस्तावित मध्ये १३२ वटाको जिम्मेवारी बाँडफाँड भै ४७ वटाको पुनःनिर्माण कार्य शुरु भएको, २५ वटा पुनःनिर्माण कार्यको सूचना प्रकाशन भएको र अन्य कार्यक्रमको ल.इ. स्वीकृतिका क्रममा रहेको ।
- बुंगमती स्थित मनकामना मन्दिरको भुइँतल्लाको कार्य सम्पन्न भएको ।
- साँखुस्थित खड्गयोगिनी लगायतको निर्माण कार्य शुरु भएको ।
- धरहरा पुनःनिर्माणको लागि अर्किटेक्चरल स्टकचरल परामर्शको लागि परामर्शदातासंग मिति २०७३।०२।२४ मा संझौता भएकोमा थप कामका लागि भेरिएशन अर्डर स्वीकृत भएको ।
- अन्य कार्यहरु ल. ई. तयार भैरहेको ।

पर्यटन विभाग अन्तर्गत:

- लामटाङक्षेत्र, हेलम्बुक्षेत्र, मकालुवरुण र लखनपुर-सानुसैलुङ पदयात्रामार्ग पुन निर्माणको लागि बहुवर्षिय खरिद गुरुयोजना स्वीकृति भई बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना प्रकाशित भएको ।
- मनास्लु, खुम्बुक्षेत्र, अन्नपूर्ण र मुढे-सैलुङ पदयात्रामार्ग पुन निर्माणको लागि बोलपत्र प्रकाशनको तयारी भैरहेको तर पर्यटन तर्फको कार्यक्रमका लागि बजेट हाल सम्म प्राप्त नभएको ।

पशुपतिक्षेत्र विकास कोष अन्तर्गत:

- ९ वटा आयोजनाको बोलपत्र आह्वान भैसकेको, २ वटा आयोजना सम्झौताको चरणमा रहेको, २ वटामा दाता परिचालन गरिएको र ४ वटाको बोलपत्र आह्वानको अन्तिम चरणमा रहेको ।

वाह्य सहयोगमा भैरहेका पुनर्निर्माणका कार्यहरू

- यूनेस्को काठमाण्डौँ कार्यालयको सहयोगमा हनुमानढोका संरक्षित स्मारक क्षेत्रका क्षतिग्रस्त स्मारकहरूको Wooden Elements हरूको Sorting, Storing र Documentation को कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको ।
- भुक्तपुर पश्चात उपत्यका विश्व सम्पदा स्थलहरूको पुरातात्विक अन्वेषण, उत्खनन एवं अनुसन्धानको कार्य गर्ने सम्बन्धी वेलायतको दुरहाम विश्वविद्यालयसंग MOU भइ परीक्षण उत्खनन कार्य भईरहेको
- हनुमानढोका दरवार परिसरको नौतले दरवार (लौहचोक परिसर)को जीर्णोद्धार कार्य दरवार परिसरका क्षतिग्रस्त सम्पदाहरूको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण कार्य गर्न नेपाल सरकार र चीन सरकार विच सम्झौता भई संरक्षण कार्य अगाडी बढेको ।
- ललितपुर जिल्ला बुङ्गमतिस्थित रातो मच्छिन्द्रनाथ श्रीलंका सरकारसंग सम्झौता भइ जग खन्ने कार्य शुरू गरिएको ।
- Heritage and environment conservation foundation Kathmandu Nepal संग अध्ययन तथा संरक्षण कार्य गर्न संझौता भइ चाँगुनारायण मन्दिर परिसरको किलेश्वर मन्दिर कार्य सम्पन्न भएको, लक्ष्मीनारायण र चौघेराको पुनःनिर्माण कार्य भईरहेको ।
- भक्तपुरको कला संग्रहालय (लाल बैठक), नृत्य बत्सला मन्दिर, पूजारीमठ जर्मन सरकार र भक्तपुर नगरपालिका विच सम्झौता भई कार्य शुरू भएको ।

महाशाखाहरूबाट आ.व.०७३।७४ मा सम्पादन हुने कार्यहरू

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा

- संघीयताको सन्दर्भमा नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिमको केन्द्र, प्रदेश, स्थानीय तहमा कार्य बाँडफाँड, संगठनात्मक व्यवस्था तथा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्न प्रतिवेदन पेश गर्ने गराउने ।
- संघीयताको सन्दर्भमा पर्यटन नीतिको संशोधन मस्यौदा पेश गर्ने ।
- नेपाल पर्यटन बोर्डको समन्वयमा “घुमफिर वर्ष, २०७३” लाई आन्तरिक भ्रमण वर्षको रूपमा मनाउन व्यवस्था मिलाउने ।
- नेपाल सरकारको निरन्तर सुधार कार्ययोजनाले व्यवस्था गरे बमोजिम पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- नेपाल पर्यटन बोर्डको समन्वयमा निजी क्षेत्र संगको सहकार्यमा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा नेपालको पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्ने गराउने ।
- राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक योजना -२०१६-२०२५_ को पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बद्ध कार्यहरूको कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन शुरूवात गर्ने ।
- नेपाल पर्यटन बोर्डको समन्वयमा नेपालको पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने तथा पर्यटकलाई आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने Apps बनाउने ।
- सन् २०१८ लाई नेपाल भ्रमण वर्ष मनाउने सम्बन्धमा आवश्यक तयारी गर्ने ।
- Electronic Attendance System र File Tracking System को अनुगमन तथा निरन्तर सुधार गर्ने ।
- कागज धुल्याउने तथा लिलाम बिक्रीको सूचना प्रकाशित गर्ने
- ग्रामीण पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी अन्तर्क्रिया कार्यक्रम गर्ने गराउने ।

- नेपाल भारत Tourism Working Group को बैठक नेपालमा गर्ने गराउने ।
- नेपाल पाकिस्तान Tourism Working Group को बैठक नेपालमा गर्ने गराउने ।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र लगायतबाट प्राप्त हुने उजुरीलाई समयमै फछ्यौट गर्ने गराउने ।
- कार्यालयको सरसफाई, जिन्सी व्यवस्थापन, चलअचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन राम्ररी गराउने ।
- बेरुजु फछ्यौट गर्ने गराउने ।
- राजनैतिक नियुक्तिको मापदण्ड बनाउने ।
- कार्यसम्पादन करारलाई नतिजामुखी बनाउने ।

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

- धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरु: गढीमाई, छिन्नमस्ता, सिम्रौनगढ, सहलेश फुलबारी, बराह क्षेत्र समेतलाई समेट्ने गरी जानकी मन्दिरको गुरुयोजना तयार गर्ने ।
- पुरातात्विक उत्खनन् कार्यका लागि तिलौराकोट र बुढानिलकण्ठ क्षेत्रमा जग्गा अधिग्रहण गर्ने ।
- Great Himalayan Trail (GHT) – ट्रेलमार्ग सुधार, मार्गमा सेड हाउस, शौचालय निर्माण, नयाँ मार्गको ड्रइड डिजाईन र निर्माण गर्न रु. १० करोड बजेट विनियोजन भएको ।
- वि.सं. २०७३ लाई भ्रमण वर्षको रूपमा मनाउने ।
- सन् २०१८ लाई नेपाल भ्रमण वर्षको रूपमा मनाउने तयारी कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- नेपाल राष्ट्रिय जातिय संग्रहालयको निर्माण गर्ने ।
- दासढुङ्गा र गुञ्जनगरमा पार्क निर्माण गत वर्षा शुरु गरिएका ५ वटा भ्यूटावरको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने ।
- सिंजा सभ्यता प्रतिष्ठानको स्थापना तथा निर्माण ।
- राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालयको निर्माण गर्ने ।

पुननिर्माणतर्फ

- पुरातत्व विभागबाट १३२ वटा सम्पदाहरुको पुननिर्माणको लागि ठेक्का सम्झौता भइसकेकोले त्यसलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
- पर्यटन विभागबाट १२ वटा सम्झौता भई ४ वटा पदमार्ग सम्पन्न भएको र बाँकी कार्यका लागि थप रकम विनियोजन भएको ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

- राष्ट्रिय ध्वजावाहक नेपाल वायुसेवा निगम तथा अन्य निजी वायुसेवा कम्पनीहरुले नेपालमा हवाई इन्धन महंगो रहेको र त्यसका कारणले अन्तर्राष्ट्रिय उडानमा विदेशी वायुसेवा कम्पनीहरूसंग प्रतिस्पर्धा गर्नु पर्ने हुँदा निकै चुनौतीपूर्ण रहने तथा हवाई इन्धन वापत नगद धरौटी राख्नु पर्ने र ठूलो पुँजी बिना व्याज नै राख्नु पर्ने वाध्यता औल्याई माग राखेको हुँदा हवाई इन्धन (ATF) सम्बन्धमा बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयसँग आवश्यक पहल हुन नेपाल सरकार (मा.मन्त्रीस्तर) को मिति २०७२।९।८ मा भएको निर्णयानुसार अनुरोध गरिएको फलस्वरुप हवाई इन्धनको मूल्यमा कमि आएको ।
- हेलिकप्टर चार्टर उडानको भाडा निर्धारण गर्न सुझाव पेश गर्ने कायदिश सहित गठित कार्यदलको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझावका आधारमा नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम हेलिकप्टरको चार्टर हवाई भाडा निर्धारण गरी मन्त्रालयको Website मा राख्ने कार्य गरिएको ।

- हिमालय एयरलाईन्स प्रा.लि.लाई चीनका विभिन्न शहर, साउदी अरब, भारत, कतार, मलेसिया तथा श्रीलंकाका लागि उडान गर्न पाउने गरी Designate गरिएको ।
- बंगलादेशको US-BANGLA Airlines र Novo Air लाई काठमाण्डौं-ढाका—काठमाण्डौं सेक्टरमा ८५० यात्रु ओसार पसार गर्न पाउने गरी Operating Authorization जारी गरिएको ।
- सन्ना प्यारागलाईडिङ्ग तथा बन्दिपुर प्यारागलाईडिङ्ग प्रा.लि.लाई बन्दिपुर क्षेत्रमा प्यारागलाईडिङ्ग व्यवसाय गर्न इजाजत प्रदान गरिएको ।
- Montreal Convention-1999 तथा Cape Town System-2001 अनुमोदन गरी राष्ट्रिय कानून तर्जुमा गर्न परामर्श दाताको सेवा लिने गरी निर्णय भएको र उक्त कार्य अगाडि बढाइएको ।
- नेपाल वायुसेवा निगमलाई चीन, कतार, भारतको कलकत्ता, मुम्बई तथा साउदी अरबमा काठमाण्डौंबाट उडान गर्ने गरी Designate गरिएको ।
- National Aviation Academy लाई Maintenance Training Organization (NCAR) (Part 147) इजाजत प्रदान गरिएको ।
- मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा प्रशिक्षण संस्थाहरू Blue Sky Flying School लाई तनहुँको बन्दिपुर र वावु एडभेन्चर स्कुललाई स्याङ्जाको स्वरेकमा Paragliding Pilot प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्न इजाजत प्रदान गरिएको ।
- December 7, 2015 मा ICAO Day मनाइएको ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन ऐनको मस्यौदा उपर मंसिर १९ गते अन्तक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरिएको ।

हवाई सुरक्षा तथा प्रधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा

- अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO) द्वारा पारित ४१ वटा Protocols र Conventionsमध्ये नेपाल सरकारको तर्फबाट जम्मा १३ वटा Protocols र Conventions हरू अनुमोदन गरिएको ।
(बाँकि महासन्धिहरू अनुमोदन गर्नु पर्ने)
- बारा जिल्लाको निजगढमा दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- TIA Improvement Project
- विमानस्थलहरूको नियमित अनुगमन र निरीक्षण ।
- USOAP Audit/ICVM सिफारिश कार्यान्वयन ।
- Aircraft Accident Investigation का पुराना प्रतिवेदनहरूलाई व्यवस्थित गर्ने Database तयारी तथा ICAO को आवश्यकता बमोजिम Voluntary Information Reporting System (VIRS) तयार गरी कार्यान्वयनको प्रकृत्यामा रहेको ।
- नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३ लागु भएको ।
- खोज तथा उद्धार नियमावली तर्जुमा भइरहेको ।
- फिसटेल एयरको 9N-AKA हेलिकप्टर, मकालु एयरको 9NAKC तथा यति एयरलाईन्सको 9NAIB वायुयानको दुर्घटना जाँच सम्बन्धि कार्य भइरहेको ।
- बारा जिल्लामा निर्माण हुन गइरहेको दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, गौतमबुद्ध क्षेत्रिय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल र पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको समन्वयकारी भुमिका निर्वाह भइरहेको ।
- लामो समयदेखि हुन नसकिरहेको नेपाल भारत Air Services Discussion यहि December तेस्रो हप्ता भारतको नयाँ दिल्लीमा हुन लागि रहेको हुँदा उक्त वार्ताको तयारी ।
- हवाई नीति २०६३ को परिमार्जन सम्बन्धि कार्य ।

संस्कृति महाशाखा

- नेपाली भाषा लगायत देशमा बोलिने सबै भाषाभाषी एवं साहित्य, विभिन्न जातजातिका कला र परम्परागत संस्कृति तथा धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण, प्रबर्द्धन तथा त्यस्तो क्षेत्रको पूर्वाधार विकासका लागि अनुदान दिने ।
- विभिन्न मठ मन्दिर, गुम्वा, मस्जिद र गिर्जाघरहरूको संरक्षण सम्बर्द्धनका लागि जीर्णोद्धार गर्न पुरातत्व विभाग मार्फत अनुदान उपलब्ध गराउने ।
- नेपालभर रहेका प्रतिष्ठान, संघ संस्थाहरूलाई पूँजिगत अनुदान उपलब्ध गराउन कार्यविधि तयार गरी संस्थागत अनुदान उपलब्ध गराउने ।
- बुढानिलकण्ठ मन्दिरको गुरुयोजना अनुरूप यसको व्यवस्थित तरीकाले विकास गर्न जग्गा अधिग्रहण लगायतका व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।
- गठन आदेश अनुसार गठित विकास समितिहरूलाई पूँजिगत कार्यक्रम संचालन एवं चालु खर्चका लागि कार्यक्रम स्वीकृत गरी अनुदान उपलब्ध गराउने ।
- ऐतिहासिक सिद्धा सभ्यता प्रतिष्ठान स्थापना गरी उक्त क्षेत्रको वृहत्तर विकास गर्ने कार्य अगाडी बढाउने ।
- पवित्र तीर्थस्थल पाथिभरा, हलेसी, सिन्धुलीगढी, चनावती, देवघाट, मनकामना, स्वर्गद्वारी, काक्रेविहार, श्रीस्थान पञ्चकोशी, आदि ऐतिहासिक, धार्मिक क्षेत्रहरूको गुरुयोजना तयार गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।
- नेपाल भित्र रहेका अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्नको लागि समुदायमा आधारित कार्यक्रमहरू जनचेतनामूलक कार्यक्रम, गोष्ठीहरू संचालन गर्ने ।
- संस्कृतिसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिहरूलाई क्रमश लागु गर्दै जाने ।
- हालसम्म भएका लोकवार्ताहरूको सूची तयार गरी प्रकाशन गर्ने ।
- नेपालका सबै जनजाति तथा भाषा भाषीहरूको, रितिरिवाज, रहनसहन, भाषा साहित्य, परम्परा तथा उद्यमशीलता प्रदर्शित हुने गरी काठमाडौँ उपत्यकामा राष्ट्रिय साँस्कृतिक संग्रहालय निर्माणको लागि एक चरणको (अवधारणापत्र) अध्ययन सम्पन्न भैसकेकोले भौतिक, प्राविधिक तथा आर्थिक पक्ष समेत प्रष्ट हुने गरी विस्तृत रूपमा अध्ययन कार्यको दोश्रो चरणको अध्ययनलाई अघि बढाउने ।
- महाकवि देवकोटा पुरस्कार, पुष्पलाल राष्ट्रिय पुरस्कार वितरण गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय प्रतिभा पुरस्कार वितरण गर्ने ।
- भगत सर्वजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार ।

कानून महाशाखा

- माननीय मन्त्रीज्यू तथा श्रीमान् सचिवज्यूले मन्त्रालय सम्बन्धी कुनै विषयमा राय माग गर्दा सो बमोजिम कानूनी राय उपलब्ध गराउने ।
- मन्त्रालयसम्बन्धी कुनै पनि मुद्दाको प्रतिरक्षाका लागि निवेदन, लिखितजवाफ तयार गर्ने र अदालत तथा महान्यायाधिवक्तासँग आवश्यक सम्पर्क र समन्वय गर्ने ।
- मन्त्रालयले प्रशासन गर्ने कुनै पनि ऐन, नियम र गठन आदेशको नयाँ तथा संशोधन मस्यौदा तयार गर्ने र आवश्यकतानुसार कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने ।
- कानूनी विषय जोडिएका मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूमा गठित विविध कार्यदलमा रही काम गर्ने ।
- मन्त्रालय र सम्बद्ध निकायले सोधिआएका कानूनी विषयमा राय सल्लाह र परामर्श दिने कार्य गर्ने ।

(ख) प्रमुख परिसूचकहरू

१. पर्यटक आगमन

प्रमुख सूचकहरू	२०७० पौष सम्म (सन् २०१३ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि
कूल पर्यटक आगमन संख्या	७९७६१६	७९०११८	५३८९७०
प्रति पर्यटक बसाइ अवधि (औषत दिन)	१२.५७	१२.४४	१३.१
पर्यटन क्षेत्रबाट प्राप्त आर्जन (रु. करोड)	३४२१.१	४६३७.५	५३४२.८
प्रति पर्यटक प्रतिदिन खर्च (अमेरिकी डलर)	४२.८	४८	७०
कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको अनुपात (%)	२.०	२.६	२.९
नियमित उडानमा नेपाल आउने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६

२. नागरिक उड्डयन सम्बन्धि प्रमुख सूचकहरू

प्रमुख सूचकहरू	२०७० पौष सम्म (सन् २०१३ ज.डि.सम्म)	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज.डि.सम्म)	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि.सम्म)
अन्तराष्ट्रिय उडान गर्ने नेपाली वायुसेवाको संख्या	२	२	२
नेपालमा उडान गर्ने अन्तराष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६
दिपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशहरूको संख्या	३६	३६	३८
दुइतर्फ हवाई सिट संख्या	५८५००००*	६५०००००*	८००००००*
आन्तरिक उडान गर्ने वायुसेवा (Fixed Wing + Rotor Wing) को संख्या	१७	१७	१७
अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलको संख्या	१	१	१
सबै मौसममा संचालन हुने विमानस्थलको संख्या	१९	२०	२२
संचालनमा रहेका कूल विमानस्थलको संख्या	३५	३५	३२

* उडान संख्या / हसालाई आधार मानि दुइ तर्फि हवाई सिट संख्या गणना गर्ने प्रयोजनका लागि २०० सिट प्रति उडानलाई आधार मानि गणना गरिएको । वायुसेवाको क्षमता अनुसार सिट संख्या घटबढ हुन सक्ने ।

३. पर्यटक संख्या बृद्धि दर तथा बसाइ अवधि

वर्ष	पर्यटकको संख्या	हवाई मार्गबाट पर्यटकको आगमन	स्थल मार्गबाट पर्यटकको आगमन	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	प्रति दिन प्रति पर्यटक खर्च (डलर)	वार्षिक बृद्धिदर
२०६० पुष	सन् २००३	३३८,१३२	२७५,४३८	६२,६९४	९.६	७९.१
२०६१ पुष	सन् २००४	३८५,२९७	२९७,३३५	८७,९६२	१३.५	१३.९
२०६२ पुष	सन् २००५	३७५,३९८	२७७,३४६	९८,०५२	९.१	(२.६)
२०६३ पुष	सन् २००६	३८३,२९६	२८३,८१९	१००,१०७	१०.२	२.१
२०६४ पुष	सन् २००७	५२६,७०५	३६०,७१३	१६५,९९२	१२.०	३७.४
२०६५ पुष	सन् २००८	५००,२७७	३७४,६६१	१२५,६१६	११.८	(५.०)
२०६६ पुष	सन् २००९	५०९,९५६	३७९,३२२	१३०,६३४	११.३	१.९
२०६७ पुष	सन् २०१०	६०२,८६७	४४८,८००	१५४,०६७	१२.७	१८.२
२०६८ पुष	सन् २०११	७३६,२१५	५४५,२२१	१९०,९९४	१३.१	२२.१
२०६९ पुष	सन् २०१२	८०३,०९२	५९८,२५८	२०४,८३४	१२.९	९.१
२०७० पुष	सन् २०१३	७९७,६१६	५९४,८४८	२०२,७६८	१२.५१	(०.७)
२०७१ पुष	सन् २०१४	७९०,११८	५८५,९८१	२०४,१३७	१२.४४	(०.९४)
२०७२ पुष	सन् २०१५*	५३८,९७०	४०७,४१२	१३१,५५८	१३.१	(३१.७९)

* (जनवरी देखि डिसेम्बर सम्म)

नोट : स्थलमार्गबाट आएका (कोदारी नाका बाहेक) भारतीय पर्यटकहरूको आगमन संख्या यसमा समावेश छैन ।

४. भ्रमणको उद्देश्यगत पर्यटक आगमन संख्या

वर्ष		भ्रमणको उद्देश्य										
		विदा/मनोरन्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/सेमिनार	याफिटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	जम्मा
२०६०	पुष	97,904	65,721	19,387	21,395	21,967	-	-	-	111,758	-	338,132
	%	29.0	19.4	5.7	6.3	6.5	0.0	0.0	0.0	33.1	-	100.0
२०६१	पुष	167,262	69,442	13,948	45,664	17,088	-	-	-	71,893	-	385,297
	%	43.4	18.0	3.6	11.9	4.4	0.0	0.0	0.0	18.7	-	100.0

वर्ष		भ्रमणको उद्देश्य										जम्मा
		विदा/मनोरञ्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/समिनार	-याफिटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	
२०६२	पुष	160,259	61,488	21,992	47,621	16,859	-	-	-	67,179	-	375,398
	%	42.7	16.4	5.9	12.7	4.5	0.0	0.0	0.0	17.9	-	100.0
२०६३	पुष	145,802	66,931	21,066	59,298	18,063	-	-	-	72,766	-	383,926
	%	38.0	17.4	5.5	15.4	4.7	0.0	0.0	0.0	19.0	0.0	100.0
२०६४	पुष	217,815	101,320	24,487	52,594	21,670	8,019	65	-	78,579	22,156	526,705
	%	41.4	19.2	4.6	10.0	4.1	1.5	0.0	0.0	14.9	4.2	100.0
२०६५	पुष	148,180	104,822	23,039	45,091	43,044	6,938	243	-	99,391	29,529	500,277
	%	29.6	21.0	4.6	9.0	8.6	1.4	0.0	0.0	19.9	5.9	100.0
२०६६	पुष	140,992	132,929	22,758	51,542	24,518	9,985	285	-	86,849	40,098	509,956
	%	27.6	26.1	4.5	10.1	4.8	2.0	0.1	0.0	17.0	7.9	100.0
२०६७	पुष	263,938	70,218	21,377	26,374	101,335	9,627	730	5,101	46,516	57,651	602,867
	%	43.8	11.6	3.5	4.4	16.8	1.6	0.1	0.8	7.7	9.6	100.0
२०६८	पुष	425,721	86,260	17,859	63,783	24,054	10,836	2,181	5,235	29,895	70,391	736,215
	%	57.8	11.7	2.4	8.7	3.3	1.5	0.3	0.7	4.1	9.6	100.0
२०६९	पुष	379,627	105,015	24,785	109,854	30,460	13,646	1,750	18,975	27,815	91,165	803,092
	%	47.3	13.1	3.1	13.7	3.8	1.7	0.2	2.4	3.5	11.4	100.0
२०७०	पुष	410934	102001	28183	71610	37386	15552	1396	10369	54326	65858	797616
	%	51.5	12.8	3.5	9.0	4.7	2.0	0.2	1.3	6.8	8.3	100.0
२०७१	पुष	395849	97185	24494	98765	32395	13432	1580	10272	41876	74271	790118
	%	50.1	12.3	3.1	12.5	4.1	1.7	0.2	1.3	5.3	9.4	100.0
२०७२	पुष	386065	9162	2876	14996	21479	9038	NA	NA	77354	NA	538970
	%	71.6	1.67	0.53	2.78	3.98	1.67			14.35		100.0

द्रष्टव्यः ईटालिक ढाँचामा देखाएको अंकले प्रतिशत जनाउँछ ।

५. प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन संख्या

मुलुक/%	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
अमेरिका	20680	18539	19833	29783	30076	32043	36425	42875	48985	47355	49830	42687
%	5.4	4.9	5.2	5.7	6.0	6.3	6.0	5.8	6.1	5.9	6.3	7.92
क्यानडा	4,825	4,168	4,733	7,399	8,132	8,965	9,322	11,404	13,507	12132	11610	8398
%	1.3	1.1	1.2	1.4	1.6	1.8	1.5	1.5	1.7	1.7	1.5	1.56
अष्ट्रिया	4,341	3,007	3,474	4,473	3,540	3,245	3,389	3,998	3,797	3131	3320	2676
%	1.1	0.8	0.9	0.8	0.7	0.6	0.6	0.5	0.5	0.3	0.4	0.49
फ्रान्स	18,938	14,108	14,835	20,250	22,402	22,154	24,550	26,720	28,805	21842	24097	
%	4.9	3.8	3.9	3.8	4.5	4.3	4.1	3.6	3.6	3.5	3.0	

मुलुक/ %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
जर्मनी	16,025	14,345	14,361	21,323	18,552	19,246	22,583	27,472	30,409	22263	18028	16405
%	4.2	3.8	3.7	4.0	3.7	3.8	3.7	3.7	3.8	3.5	2.3	3.04
नेदरल्यान्ड	11160	8947	7207	10589	10900	11147	13471	16836	15445	10516	12320	7515
%	2.9	2.4	1.9	2.0	2.2	2.2	2.2	2.3	1.9	1.3	1.6	1.39
स्वीटजर- ल्यान्ड	3788	3163	3559	5238	5186	5281	5320	11020	7046	4903	6447	
%	1.0	0.8	0.9	1.0	1.0	1.0	0.9	1.5	0.9	0.6	0.8	
वेलायत	24667	25151	22708	32367	33658	35382	35091	39091	41294	35668	36759	29730
%	6.4	6.7	5.9	6.1	6.7	6.9	5.8	5.3	5.1	4.5	4.7	5.51
डेनमार्क	2,633	1,770	1,956	3,157	3,847	4,464	4,359	6,138	7,118	5320	5150	
%	0.7	0.5	0.5	0.6	0.8	0.9	0.7	0.8	0.9	0.9	0.7	
स्पेन	11767	8891	10377	15672	13851	13006	13712	16073	14549	10412	13110	6741
%	3.1	2.4	2.7	3.0	2.8	2.6	2.3	2.2	1.8	1.3	1.7	1.25
इटाली	12,376	8,785	7,736	11,243	7,914	7,982	10,226	12,621	14,614	9974	10347	5609
%	3.2	2.3	2.0	2.1	1.6	1.6	1.7	1.7	1.8	1.2	1.3	1.04
चीन	13,326	22,377	17,538	28,618	35,166	32,272	46,360	61,917	71,861	113173	123805	66984
%	.5	6.0	4.6	5.4	7.0	6.3	7.7	8.4	8.9	12.4	15.7	12.43
भारत	90,326	95,685	93,722	96,010	91,177	93,884	120,898	149,504	165,815	180974	135343	75124
%	23.4	25.5	24.4	18.2	18.2	18.4	20.1	20.3	20.6	23.2	17.1	13.94
जापान	4,231	18,239	22,242	27,058	23,383	22,445	23,332	26,283	28,642	26694	25829	17613
%	6.3	4.9	5.8	5.1	4.7	4.4	3.9	3.6	3.6	3.3	3.3	3.27
श्रीलंका	16124	18770	27413	49947	37817	36362	45531	59884	69476	32736	37546	44367
%	4.2	5.0	7.1	9.5	7.6	7.1	7.6	8.1	8.7	4.1	4.8	8.23
अष्ट्रेलिया	9,671	7,093	8,231	12,369	13,846	15,461	16,243	19,824	22,030	202469	24516	18619
%	2.5	1.9	2.1	2.3	2.8	3.0	2.7	2.7	2.7	3.5	3.1	3.15
अन्य	100419	102360	99996	147694	136823	140574	168590	179158	214638	125203	217296	
%	26.1	27.3	26.0	28.0	27.3	27.6	28.0	24.3	26.7	15.7	27.5	
नखुलको	0	0	4005	3515	4007	6043	3465	25433	5061	64218	34765	0
%	-	-	1.0	0.7	0.8	1.2	0.6	3.5	0.6	8.1	4.4	0
जम्मा	385297	375398	383926	526705	500277	509956	602867	736251	803092	797616	790118	538970
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

नोट : इटालिक अंकले प्रतिशत जनाउँछ ।

६. पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा

आर्थिक वर्ष	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन भएको विदेशी मुद्रा (रु. करोडमा)	प्राप्त विदेशी मुद्रा आर्जनको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपातमा प्रतिशत	आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा (प्रतिशत)
२०५९/६०	1174.8	23.1	15.2	8.2	2.4
२०६०/६१	1814.7	32.9	20.3	11.4	3.4
२०६१/६२	1046.4	17.5	12.2	6.1	1.8

२०६२/६३	955.6	15.5	10.9	4.6	1.5
२०६३/६४	1012.5	16.5	10.7	4.5	1.4
२०६४/६५	1865.3	30.1	17.9	6.7	2.3
२०६५/६६	2796.0	40.0	22.8	6.5	2.9
२०६६/६७	2813.9	44.5	24.6	8.1	2.4
२०६७/६८	2461.1	35.8	20.2	9.0	1.6
२०६८/६९	3070.4	37.7	20.0	4.7	1.8
२०६९/७०	3421.1	39.8	18.9	4.7	2.0
२०७०/७१	4637.5	45.9	20.5	5.0	2.6
२०७१/७२	34313	72.53	21.7	5.5	2.8
२०७२/७३*	20300.4	72.0	24.1	4.8	-

नोट : *प्रथम ८ महिनाको । स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक ।

७. होटल र होटल शैया संख्या

वर्ष		तारे स्तरका		तारेदेखि बाहेकका		जम्मा	
		होटल	शैया संख्या	होटल	शैया संख्या	होटल संख्या	शैया संख्या
२०६०	पुस	108	10,535	858	27,735	966	38,270
२०६१	पुस	110	10,715	886	28,392	996	39,107
२०६२	पुस	110	10,715	896	28,669	1,006	39,384
२०६३	पुस	105	9,763	502	14,497	607	24,260
२०६४	पुस	105	9,763	512	14,897	617	24,660
२०६५	पुस	96	9,320	573	16,743	669	26,063
२०६६	पुस	97	9,369	647	19,124	744	28,493
२०६७	पुस	103	9,125	686	20,217	789	29,342
२०६८	पुस	106	9,323	721	21,457	827	30,780
२०६९	पुस	107	9,371	746	22,286	853	31,657
२०७०	पुस	117	9,506	909	25,017	1,026	34,523
२०७१	पुस	118	9,554	957	26,625	10,75	36,179
२०७२	पुष	116	9710	957	27240	1073	36,950

१२. वडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions) :

(क) नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित

1. Convention on International Civil Aviation, Chicago
2. International Air Service Transit Agreement, Chicago

3. Protocol on the authentic quadrilingual text of the convention on International Civil Aviation, Montréal.
4. Protocol relating to certain amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 48 (a), 49 (e) and 61] Montréal.
5. Protocol relating to an amendments to the convention an International Civil Aviation [Article 50 (a)], Montréal.
6. Protocol relating to an amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 83 bis], Montreal.
7. [Article 3 bis], Montreal
 - a. [Article 56 bis], Montreal.
8. Convention for the unification of certain Rules relating to international carriage by Air, Warsaw.
9. Protocol to amend the Warsaw convention of 1929
10. the Hegue convention of offences and certain other acts committed on board aircraft, Tokyo.
11. Conention for the suppression of unlawful seizure of aircraft.
12. the Hegue conventioin for the supression of unlawfull acts against the safety of civil aviation, Montreal.
13. convention on the privileges and Immunities of the specialized agencies.

(ख) संस्कृतिसँग सम्बन्धित

14. Convention on the Means of prohibiting and preventing the illicit import, export and transfer of ownership of cultural property.
15. Convention concerning the protection of the World Cultural and natural Heritage.
16. World Intellectual property organisation (WIPO), 1997

१३. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरुको विवरणः

सि.नं.	सूचना अधिकारी/ सहायक सूचना अधिकारी	पद,	नाम, थर	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१.	सूचना अधिकारी	स.स(प्रा.)	श्री सुरेश आचार्य,	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८४९२३७९५७ ९८५९२३६४३३
२.	स. सूचना अधिकारी	उ.स.	श्री टेकनारायण पौडेल	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५९९८९३२९
३.	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री दुर्गादत्त ढकाल	पर्यटन विभाग	९८५९९४५९५९

४.	सूचना अधिकारी	प्र.पु.अ.	श्री दामोदर गौतम	पुरातत्व विभाग	९८४९५९५५५९
५.	सूचना अधिकारी	उ.महा.नि.	श्री वीरेन्द्र प्र. श्रेष्ठ	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८५१०६२७९०
६.	स. सूचना अधिकारी	नि.निर्देशक	श्री त्रिलोचन पौड्याल	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८४१७७९६६३
७.	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री रामहरि शर्मा	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५११०६६४५
८.	स. सूचना अधिकारी	उप-निर्देशक	श्री शैलेश कंसाकार	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५१२१३५६८
९.	सूचना अधिकारी	शा.अ.	श्री सुष्मा पोखरेल	नेपाल प्र. अ. रजिष्ट्रारको कार्यालय	९८४१५१५७२५
१०.	सूचना अधिकारी	प्रमुख	श्री रोहित ढुंगाना	नारायणहिटी द.संग्रहालय	९८५१०९८६१०
११.	सूचना अधिकारी	महाशाखा प्रमुख	श्री सन्ध्या पहाडी	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४१८०३७१५
१२.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विनोद पौडेल	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४९५९५५५९
१३.	सूचना अधिकारी	अधिकृत	श्री ध्रुव वार्ले	नेपाल सं. तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४३६९६३८६
१४.	सूचना अधिकारी	सहायक प्रथम	श्री पवित्रा पंगेनी	सांस्कृतिक संस्थान	९८४१४८४४१५
१५.	सूचना अधिकारी	सूचना अधिकृत	श्री हरिध्वज राई	लुम्बिनी विकास कोष	
१६.	सूचना अधिकारी	मु.ले.अ.	श्री प्रेमहरि ढुंगाना	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	९८४१४४९९४५
१७.	सूचना अधिकारी	व.अ.	श्री खड्ग विक्रम शाह	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८४१४४०७०६
१८.	सूचना अधिकारी	प्रशासकीय अधिकृत	श्री चिरन्जिवी ढुंगाना	वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	९८४९०९६२४२
१९.	सूचना अधिकारी		श्री शिव प्रसाद जैशी	नेपाल प. तथा हो. व्य. प्रतिष्ठान	९८४१३३५२०८
२०.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री दुर्गाप्रसाद ढकाल	पर्यटन कार्यालय, काकरभिट्टा	०२३५६२०३५
२१.	सूचना अधिकारी	का.प्र.	श्री शान्तिदेवि दाहाल	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	९८४१२६३६९२
२२.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विन्देश्वर साह	पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज	९८४५८०८७३३
२३.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री गुञ्जेश्वर प्र. चौधरी	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	९८४२८२३५५३
२४.	सूचना अधिकारी	शा.अ.	श्री टंकनाथ लम्साल	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	९८६६३४६४२
२५.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री प्रेमनारायण पन्थी	पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	९८४९०२८१४५
२६.	सूचना अधिकारी	का.प्र.	श्री दिपक ब. बुढाथोकी	पर्यटन कार्यालय, कोहलपुर	९८४२५९६६७८
२७.	सूचना अधिकारी	प्रा.अ.	श्री. उदेशलाल श्रेष्ठ	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	९८४१३७५८२४
२८.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री शारदा सिवाकोटी	मुद्रा संग्रहालय, छाउनी	९८४१६६१४०९
२९.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री प्रतिमा रञ्जित	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	९८४१६२४५८०
३०.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री सुरेशमान लाखे	धातुकला संग्रहालय, पाटन	९८५१०१३७४३
३१.	सूचना अधिकारी	ग्या.गा.	श्री प्रेम राई	क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा	९८४२०८१०३५
३२.	सूचना अधिकारी	सं.प्र.	श्री करुणा राई	गोरखा संग्रहालय, गोरखा	९८४१८८२५१०
३३.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री सन्दीप खनाल	क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा	९८५१००९०६७
३४.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विष्णु खनाल	पाल्पा दरवार संग्रहालय, पाल्पा	
३५.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री सुवासकृष्ण ढंगोल	कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु	९८४१४७४५३३
३६.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री नवराज अधिकारी	क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत	९८४१५१७९६०
३७.	सूचना अधिकारी	इन्जि.	श्री मोहनकृष्ण श्रेष्ठ	स्मारक सं.द.हे.का, भक्तपुर	९८४१३३४७०३
३८.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री काजीमान प्याकुरेल	स्मारक सं.द.हे.का, ललितपुर	९८५११७४६९०
३९.	सूचना अधिकारी	पथ.सं. अ.	श्री मायादेवी अर्याल	हनुमानढोका, द.हे.का, हनुमानढोका	९८४१५००३८०
४०.	सूचना अधिकारी	प्रा.स.	श्री अर्जुनप्रसाद फूयाल	स्मारक सं.द.हे.का, नुवाकोट	९८५१२३१९२७
४१.	सूचना अधिकारी	गा.स.अ.	श्री गणेश भट्टराई	गो.द.ह. अड्डा, गोरखा	९८४६०७०१४२

४२.	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री किशोर हमाल	स्मारक सं.द.हे.का, लमजुङ	९८४९९८३३९६
४३.	सूचना अधिकारी	उ.स.प्रा.	श्री कञ्चन कु. नायक	के.सा.स.सं. प्रयोगशाला, ललितपुर	
४४.	सूचना अधिकारी	प्र.छ.	श्री कुमार श्रेष्ठ	राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ	९८५९९२९२५५
४५.	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री सुरेश कुमार श्रेष्ठ	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४४०४३७९५

१४. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरू	सम्पर्क फोन नं.
१	सञ्जिव गौतम	महानिर्देशक	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५९०५९२९७
	महेन्द्र सिंह रावल	उप महानिर्देशक १	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८४९२५०३३९
	राज कुमार क्षेत्री	उप महानिर्देशक २	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५९०६७८३४
	राजन पोखरेल	उप महानिर्देशक ३	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५९०७९८९४
	देवेन्द्र के.सी.	उप महानिर्देशक ४	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५९९५२०२२
२	सुगत रत्न कंशाकार	महाप्रबन्धक	श्री नेपाल वायु सेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ ।	९८५९०२००२०
	रमेश बहादुर शाह	उपमहाप्रबन्धक		९८५९०७३२७२
३	दिपक राज जोशी	कार्यकारी प्रमुख	श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भृकुटीमण्डप ।	९८५९०९९७५७
४	गंगाप्रसाद उप्रेती	अध्यक्ष/कुलपति	श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ ।	९८५९०३९२८३
	विष्णु विभु घिमिरे	उपकुलपति		९८४९८०८९०९
	जीवनदेव गिरी	का.नि./सदस्य सचिव		९८५९९५९६६४
५	रागीनी उपाध्याय	अध्यक्ष/कुलपति	श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण ।	९८५९०५२२४४
	शारदा चित्रकार	उपकुलपति		९८५९९२०९६२
	नवराज भट्ट	का.नि./सदस्य सचिव		९७५९००६६९०
६	सरु भक्त	अध्यक्ष/कुलपति	श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी ।	९८४६०६८९४९
	सम्भुजित बास्कोटा	उपकुलपति		९८५९०८६९९९
	गणेश रसिक	का.नि./सदस्य सचिव		९८५९९०९९२४
७	भिक्षु निम्बोद	उपाध्यक्ष	श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ ।	९८५९०५९२८
	अजितमान तामाङ	सदस्य सचिव		९८५९९६९३३३
	मा.मन्त्री, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवपतन, काठमाण्डौ ।	
८	डा. गोविन्द टन्डन	का.नि./सदस्य सचिव		९८५९०३०६७२
९	राम कुमार शर्मा	अध्यक्ष	श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर, नेपाल ।	९८४९९२९८७४
	उमेश यादव	सदस्य सचिव		९८५४०२५३७६
१०	उद्योग राई	अध्यक्ष	श्री सांस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ ।	९८६०३६८८४४, ९८५९०४५०९०
	राजेश थापा	महाप्रबन्धक		९८५९९८४६४६
११	सरस्वती सिंह	का.नि. सदस्य सचिव	श्री हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर ।	९८४९३२७६३०
१२	सचिव, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन ।	
	मन्दाकिनी श्रेष्ठ	कार्यकारी निर्देशक		९८४९३९२४८२
१३	सचिव, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति, रविभवन, काठमाण्डौ ।	
	चुडामणि शर्मा कट्टेल	कार्यकारी प्रमुख		९८५९०२६८९६

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरू	सम्पर्क फोन नं.
१४	भीम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति	९८५८०३२५०५
	दिपक कुमार बुढाथोकी	का. निर्देशक		९८४२५९६६७८
१५	जयराम थापा	अध्यक्ष	बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति	९८५१०४५५९०
	मनोज श्रेष्ठ	का. निर्देशक		९८४१२९७७५२
१६	रण बहादुर खड्का	अध्यक्ष	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति	९८५१०३७५५९
	केशव कुमार धौराली	का. निर्देशक		९८५२६८०२३४
१७	प्रदुमन प्र. चौहान	अध्यक्ष	सिमरौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८६०३४२५६०
	गजेन्द्र यादव	का. निर्देशक	वीरगञ्ज	९८४५०९२५३६
१८	सम्पूर्ण कुमार लामा	अध्यक्ष	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	९८६८३३१४३१
	दिपेन्द्र लामा	का. निर्देशक		९८५१९४८८१५
१९	नानी काजी थापा	अध्यक्ष	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास, समिति	९८५१०७५६८८
	लंक बहादुर शाही	कार्यकारी निर्देशक		९८५१११३५६
२०	नारद कुमार लुइटेल्	अध्यक्ष	तारागाँउ विकास समिति	९८५१०३६०३६
	नारद कुमार लुइटेल्	का. निर्देशक		
२१	गणेश बाबु थापा	अध्यक्ष	मनकामना क्षेत्र विकास समिति	९८४६७६८५९६
	गिरीधारी सापकोटा	का. निर्देशक		९८५६०४०६६०
२२	शिवराज शर्मा	अध्यक्ष	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्र. विकास समिति, जुम्ला	९८४१४५७०१४
				९७४८९००३१८
	भरत बहादुर बुढथापा	स. सचिव		९८४३४१८५२१
२३		अध्यक्ष	भानु जन्मस्थल विकास समिति, तनहुँ ।	
	शंकर रानाभाट	का. निर्देशक		९८४३०३५३१७
२४	डिल्लि राम शर्मा अधिकारी	अध्यक्ष	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन समिति	९८५२६७१३६९
	गणेश प्रसाद तिमिसिना	का. निर्देशक		९८५२६६२०३५
२५	राजकिशोर यादव	अध्यक्ष	विदेहमिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५४०२०५७७
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक	जनकपुर	९७५४२०५३१७
२६	मागौन कामैत	अध्यक्ष	सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५२८३२८८५
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक		९७५४२०५३१७
२७		अध्यक्ष	देवघाट क्षेत्र विकास	
	जयकृष्ण शर्मा	का. निर्देशक		९८५५०५९४४८
२८	निलकण्ठ गौतम	अध्यक्ष	रुरु रेसुङ्गा क्षे. सं तथा प.वि.स	९८५७०६४९६४
	नरेश कुमार भण्डारी	का. निर्देशक		९८५७०६१९६६
२९	पूर्णराज जोशी	अध्यक्ष	खसड क्षेत्र प.वि. समिति	९८४१३६५४५६
	यमराज कुवर	का. निर्देशक		९८४९४०८०६०
३०	सन्तोष थापामगर	अध्यक्ष	श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति, सातदोबाटो,	९८४११८३७११
	लाक्पा फुटी शेर्पा	का. निर्देशक	ललितपुर ।	९८५१०२१९२१
३१	सजन पौडेल	अध्यक्ष	श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा,	९८४२६६०४२५
	उदय भट्टराई	का. निर्देशक	ताप्लेजुङ ।	९८४२६६०४८२
३२	विष्णु भट्टराई	अध्यक्ष	श्री बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम, सुनसरी ।	९८५२०६३१३३
	गोविन्द कार्की	का. निर्देशक		९८५२०५९८७७
३३	खडेन्द्र राई	अध्यक्ष	श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी,	
	समर बहादुर भुजेल	का. निर्देशक	खोटाङ ।	९७५३००४४७१
३४	तुलसी प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५७०२४५५७
३५	ख्याम बहादुर थापा	का. निर्देशक	भैरहवा ।	९८५५०५१५६४
३६	भीम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	होमस्टे एसोशियसन अफ नेपाल ।	९८५८०३२५०५

१५. विभिन्न विषयका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Focal Persons) को विवरण

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
१	शंकरप्रसाद अधिकारी	सचिव		पदेन अध्यक्ष	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८५११२४७५३
					नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	
					पाटन संग्रहालय विकास समिति	
					नेपाल वायुसेवा निगम,	
					हनुमान ढोका विकास समिति	
					प्राचीन स्मारक संरक्षण कोष संचालन समिति	
				प्रज्ञा सदस्य	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				सदस्य सचिव	राष्ट्रिय पर्यटन परिषद	
सदस्य	पर्यटन विकास समन्वय समिति					
	राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति					
	लुम्बिनी विश्वविद्यालय सभा					
	लुम्बिनी विकास परिषद					
संचालक सदस्य	पशुपति क्षेत्र विकास परिषद					
२	डण्डुराज घिमिरे	स.स.	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा	Focal person	विकास सहायताका द्विपक्षीय बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्था	९८५११७७२९८
					SAMARTH	
					जेण्डर	
				Coordinator	(SATIDP)	
				प्रतिनिधि	पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान विकास समिति	
				प्रमुख	केन्द्रिय पुनर्निर्माण परियोजना	
				सदस्य सचिव	पर्यटन विकास समन्वय समिति	
				संयोजक	लौकिक उत्तरदायी बजेट समिति	
संचालक सदस्य	वीरेन्द्र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मलेन केन्द्र विकास समिति					
३	धनश्याम उपाध्याय	स.स.	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा	प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०८२
				समन्वयकर्ता	UNWTO, SAARC, ASEAN, EC, DFID SNV, PATA जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासंगको	
				Focal person	अस्वित्यार दरूपयोग अनुसन्धान आयोग	
					राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी	
					Nepal Trade Implementation Strategy	
				संयोजक	सचिव बैठक निर्णय कार्यान्वयन	
				सदस्य	वैदेशिक भ्रमण मनोनयन समिति	
					समन्वय तथा अनुगमन समिति, ने रा बैंक	
CAAN पदपूर्ति समिति						
	NTB पदपूर्ति समिति					
४	भरतमणी सुवेदी	स.स.	संस्कृति महाशाखा	Focal Point	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८५११७८३५९
				Focal Point	संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				Focal Point	ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान पुरातत्व विभाग, प्रतिलिपी अधिकार रजिष्टारको कार्यालय	

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
				Focal Point	सांस्कृतिक संस्थान लगायतका संस्कृति सम्बन्धी संघ संस्थाहरू,	
				सदस्य	बृहत्तर जनकपुर विकास सञ्चालक परिषद्	
				सदस्य	गुठी संस्थान संचालक समिति	
५	सुरेश आचार्य	स.स.	हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा	सूचना अधिकारी	MoCTCA	९८५११७३७०५
				Focal person	हवाई उडडयन सुरक्षा	
				Focal person	वायुयानको खोज उद्धार दुर्घटना जाच	
				प्रतिनिधी सदस्य	विमानस्थल सुरक्षा समिति	
				संचालक सदस्य	नेपाल नागरिक उडडयन प्राधिकरण,	
६	बुद्धिसागर लामिछाने	स.स.	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा	संचालक सदस्य	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५१९७८९२८
				Focal person	ICAO अन्तर्राष्ट्रिय उडडयन हवाई सम्झौता वायुसेवा तथा विमानस्थल सञ्चालन	
७	आलोकचन्द्र श्रेष्ठ	स.स.	कानून महाशाखा	सञ्चालक सदस्य	तारागाड विकास समिति	
				संयोजक	क्यासिनो अनुगमन समिति	
				Focal Point	मानव अधिकार सम्बन्धी	
८	टेकनारायण पौडेल	उ.स.	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा	सहायक सू.अ.	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५१८१३२९
				Focal Point	CAAN, NAC, NATHM जनशक्ति सम्बन्धी	
				गुनासो अधिकारी	Hello सरकार	
					अ. दु. अ. आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	
				पदपूर्ति समिति सदस्य	NAC	
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
९	सविनराज ढकाल	उ.स.	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	संचालक सदस्य	सांस्कृतिक संस्थान	९८५१०२०४७४
१०	कृष्णकुमार निरौला	उ.स.	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	सहायक प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११४७१६७
				Safeguard Officer	SATIDP	
				प्रतिनिधि	कार्यसम्पादन समिति, पशुपति क्षेत्र विकास कोष	
				सदस्य	पशुपति क्षेत्र विकास कोष पदपूर्ति समिति	
११	हरि बहादुर खड्का	सि.टे.अ.	प्रा. सु. शाखा	Focal Person	SAARC WG ICT	९८४१२४९१५४
				सदस्य	सांस्कृतिक संस्थान पदपूर्ति समिति	
१२	निराजन घिमिरे	उ.स.	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	NATHM पदपूर्ति समिति	९८४१६१७५७५
१३	रामप्रसाद सापकोटा	उ.स.	संस्कृति शाखा	सदस्य	विद्यापति पुरस्कार कोष	९७४११५१८१९
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
				प्रतिनिधि	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	
१४	टिकाराम पाण्डे	उस कानून	का. तथा फे. का. शाखा	सदस्य	तारागाड विकास समिति पदपूर्ति समिति	९८४१३७३१८०
१५	दिपक ज्ञवाली	उ.स लेखा	आ. प्र. शाखा	सदस्य	लुम्बिनी विकास कोष पदपूर्ति समिति	९८४१८६०५४४
१६	लक्ष्मण कुडकेल	शा.अ	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	Focal person	Youth (युवा तथा खेलकूदमन्त्रालय)	९८४१३५४४५४
				प्रतिनिधि	विदेह मिथिला पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	
१७	विनोद गौतम	शा.अ	श्रीमान सचिवज्यूको सचिवालय	Focal person	climate change	९८४१३६२६७६
				सदस्य	देवघाट क्षेत्र विकास समिति	
१८	हरि प्रसाद	शा.अ	यो. तथा	सदस्य	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१२९५१२१

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
	उपाध्याय		वै.स.शाखा			
१९	राजेन्द्र राज ढकाल	पु.अ.	पुस्तकालय	सदस्य	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१३६२६९७
२०	मुक्ता बास्कोटा शेर्पा	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	हलेसी विकास समिति	९७४१००२२०९
२१	अनुपा कोइराला	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	भानु जन्मस्थल विकास समिति	९८४१९६१६६५
२२	रेखा पाण्डे के.सी.	शा.अ	प्रशासन शाखा	सदस्य	मनकामना विकास समिति	९८४१७१२७९१
२३	जयन्ती श्रेष्ठ	पु.अ.	पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा	सदस्य	बौद्धनाथ विकास समिति	९८४१५७९७९०
२४	राजकृष्ण श्रेष्ठ	क.अ	प्रशासन शाखा	Focal person	सूचना अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी	९८१३५३०३९५
				प्रतिनिधि	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	
२५	लेखा पनेरू महत	शा.अ	प्रशासन शाखा	प्रतिनिधि	बुढानीलकण्ठ विकास समिति	९८४१५४६०१८
२६	गणेश ब. कटवाल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५१०९९९७३
२७	निर्मला अर्याल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९८७४१४५
२८	जीवनचन्द्र राई	शा.अ	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	प्रतिनिधि	पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति	९८४३०९८६४५
२९	विना श्रेष्ठ	क.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१२०५५८५
३०	लक्ष्मी आचार्य पराजुली	शा.अ	प्र. तथा ज. व्य. शा.	प्रतिनिधि	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५११४०७२४
३१	दिपक कोइराला	त.अ	तथ्यांक शाखा	प्रतिनिधि	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१३६३१२८
३२	राधा शर्मा भट्टराई	शा.अ	वायुयान संचालन शाखा	प्रतिनिधि	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९५०७८८३
३३	विन्दा आचार्य	शा.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	बृहत्तर बराह क्षेत्र विकास समिति	९८४१२६३६९२
३४	मनोजकुमार पोखरेल	शा.अ	मा.मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय	प्रतिनिधि	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	९८४१५५८३७८

१६. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर	पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर
मा मन्त्री	जीवनबहादुर शाही	४२११८७९	२०३	९८५१०४२५७६	तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा				
मा मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय					व.त.अ.	सिताराम घिमिरे	४२११५९६	४१६	९८४१४०९९७३
शा अ	मनोज पोखरेल		११६	९८४१५५८३७८	त अ	दीपक कोइराला	४२११५९६	४१६	९८४१३६३१२८
ना सु	पूर्णचन्द्र न्यौपाने		११६	९८४३१५२४९०	क ईन्जि	प्रदिपराज पौडेल	४२११५९६	४१६	९८४१७४८४०६
क अ	सुमन पण्डित		११६	९८१३१६९८९९	कानून महाशाखा				
का स	कल्पना गिरी		११६	९८४३३९६३९६	सहसचिव	आलोक चन्द्र श्रेष्ठ	४२११८१८	२१६	९८४१२३७१५७
का स-क)	कुन्ती भुजेल		११६	९८०८७५०४४८	ना सु	सुदिप दाहाल	४२११६६९	२१३	९८४५१०४१५७
ह स चा	सोमनाथ खतिवडा		११६	९८४९२८५५३७	ह स चा	मणिबज्र लामा	४२११७११	२१३	९८४१८९९१०८
					का स	संगम भट्टराई	४२११६१४	२१९	९८४९७३९८०३
मा राज्यमन्त्री इन्द्रबहादुर बानियाँ			२०२	९८४१६२८५५०	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा				
मा राज्यमन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय				९८५११९२०४४	क	टीकाराम पाण्डे		१०८	९८४१३७३१८०

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोबाईल नम्बर	पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोबाईल नम्बर
शा अ	मिलन ढुंगाना			९८५१२४४७५०	शा अ	लक्ष्मी शर्मा		१०८	९८४१७१२८८०
ना सु	हेमन्तराज ढकाल			९८४२७६९२८५	हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा				
का स-क)	कल्पना साही			९८४९२०१०२०	सहसचिव	सुरेश आचार्य	४२११८४७	२१९	९८५११७३७०५
का स	मंगल तामाङ			९८४३४५४३५८	ना सु	दुर्गा बस्नेत		२१७	९८४१८५०५६५
श्रीमान् सचिवज्युको सचिवालय					क अ	भेषराज घिमिरे		२१७	९८५११३५३६३
सचिव	शकरप्रसाद अधिकारी	४२११८७०	३०२	९८५११२४७५३	का स	तारा राई		२११	९८५७७९२२८
शा अ	विनोद गौतम	४२११८७०	३०१	९८४१३६२६७६	ह स चा	दिनेश लकाई खड्का			९८४९८२४५१३
क अ	विमल जवाली		३०६	९८५११९५८५२	प्राधिकरण सुपरिवेक्षण शाखा				
प प्रहरी	गिर बहादुर राना		३०१	९८६०५९३६८०	सि टि अ	हरि बहादुर खड्का		४१०	९८४१२४९१५४
ह स चा	सुरोज श्रेष्ठ		३०१	९८६१०३९६२१	इ इञ्जि	योगेश अर्याल			९८४३१२८८२१
का स -क)	आशा घिमिरे		३०१	९८४९७५५७७३	शा अ	लक्ष्मी पराजुली			९८५११४०७२४
जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्धन महाशाखा					हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा				
सहसचिव	घनश्याम उपाध्याय	४२११६६९	३१४	९८५११२२०८२	सिडिडिप				
क अ	सविता पोखरेल		३१३	९८४९७८८९७९	एटीसीअ	सुवर्णराज भट्टराई		३२४	९८४१३५६२४८
का स -क)	अश्रिता थपलिया		३१३	९८४९२२०७२६	इ इञ्जि				
प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा					हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा				
उपसचिव	टेकनारायण पौडेल	४२११६२६	३०९	९८५११८१३२९	सहसचिव	बुद्धिसागर लामिछाने	४२११६२४	४०७	९८५१२४९०३३
शा अ	रेखा पाण्डे के सी		३११	९८४१७१२७९१	टा ना सु	विष्णु कुमारी भट्टराई	४२११६२४	४०९	९८४९३७६०४६
शा अ	लेखा पनेरु महत		३१०	९८४१५४६०१८	हसचा	चुडामणि पंगेनी			९८४१५६६२३१
पु अ	राजेन्द्र राज ढकाल		१०७	९८४१३६२६९७	का स	रत्नकाजी नकर्मो			९७४११२१५२६
क अधिकृत	राजकृष्ण श्रेष्ठ	४२११६१४	३०६	९८१३५३०३९५	वायुसेवा संचालन शाखा				
ना सु	सरस्वती पराजुली		३११	९८४१७३०६३५	सिएटीसीअ		४२११६८५	४०८	
ना सु	नारायण ब. रिजाल		३१०	९८४१८३८२३५	शा अ	मोहन कुमार घिमिरे	४२११६१४	४११	
ना सु	त्रिविक्रम आचार्य		३११	९८४७६४१२३७	शा अ	राधा शर्मा भट्टराई	४२११६१४	४११	९८०६०३७५६२
का स-क)	कालजाड लामा		३१३	९८४८३०४८६९	एटीसीअ	मुकेश डंगोल		४११	९८४१६४४७५३
का स-क)	सन्तलाल महर्जन		१२३	९८४१६०९५७९	क अधिकृत	नगेन्द्र बहादुर रोका क्षेत्री		४११	९८४१८२४११७
का स-क)	शिवराम साफी		१२३	९८१३६४५९७८	ना सु	राम प्रसाद भुपाल			९८५१०६०९४१
ह स चा	अर्जुन थापा			९८४१२४७२५०	हवाई सम्झौता तथा आइसिपओ शाखा				
पर्यटन प्रवर्धन शाखा					सिएटीसीअ	प्रमोद नेपाल	४२११६८५	४०८	९८४१५७३८३७
उपसचिव	सविन राज ढकाल		३१७	९८५१०२०४७४	एटीसीअ				
शा अ	राजेश गौतम		३१७	९८४१३७८७४७	संस्कृति महाशाखा				
शा अ	जीवन चन्द्र राई		३१७	९८४३०९८६४५	सहसचिव	भरतमणि सुवेदी	४२११९०९	४१७	९८५११७८३५९
ना सु	सन्तोष खनाल		२११	९८४१७०००४१	प्रा स	लिला पाठक		४१५	९८४१०२७०२८
आर्थिक प्रशासन शाखा					का स	संगीता चौधरी		२०९	९८१३७८८३१७
प्र. लेखा नि	दीपक जवाली	४२११९३९	३१९	९८४१८६०५४४	ह स चा	धनकुमार महर्जन		४१७	९८४१५५२९६०
ले अ	कृष्णबाबु रिजाल	४२११६१४	३२३	९८५११६२६६०	संस्कृति शाखा				
ले अ	बसन्त सुवेदी	४२५६२२८	३२१	९८५१०९९२४९	उपसचिव	राम प्रसाद सापकोटा		३१६	९७४११५१८१९
ले पा	रामकुमार गौतम			९८४१४२०२८९	शा अ	निर्मला अर्याल	४२११८४६	३१६	९८४९८७४१४५
ले पा	पूर्णप्रसाद जैसी			९८४९५५५२८०	शा अ	गणेश बहादुर कटवाल	४२११८४६	३१६	९८५१०९९७३
ले पा -क)	मुना पोखरेल		३२४	९८४९९३४९०८	ना सु	सच्चिदानन्द शर्मा			९८४१२०९३७०
का स -क)	प्रेमा देवी खत्री			९८४३७५३५६५	ना सु	जानेन्द्र श्रेष्ठ		३१६	९८५१२१५७५२
योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा					पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा				
सहसचिव	डण्डुराज घिमिरे	४२११६२०	४०३	९८५११७७२९८	उ स प्रा		४२११५९६	३०५	
ना सु	संगीता गौतम पौडेल		४०१	९८४१७२७८११	पु अ	जयन्ती श्रेष्ठ		३०४	९८४१५७९७९०
ना सु	भीम प्रसाद पन्थी		४१४	९८४७०७६१६१	पु अ	करुणा नकर्मो		३०४	९८४९११२३००
ह स चा	सिताराम साही ठकुरी			९८४९४९९७३३	छविकार	रामकृष्ण महर्जन		३०४	९८४१३३८४३८
का स	इन्दिरा सुवेदी			९८६०१८६८९५	जिन्सी फाँट				
अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा					ना सु	धातामणि पोखरेल	४२११६१४	१२१	९८५१०२११६९
उपसचिव	निराजन घिमिरे		४०६	९८४१४५३३९६	ना सु	हरि ढकाल		१२१	९७४१०४८४४४
शा अ	मुक्ता बास्कोटा शर्पा		४१२	९७४१००२२०९	का स	विष्णुबहादुर महर्जन		१२१	९८१३५०७८२८
शा अ	सुरेन्द्र प्रसाद सिग्देल		४१२		क्यान्टीन	लाल बहादुर खड्का		१२२	९८४१५५४७७४
योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा					केन्द्रीय पुनर्निर्माण आयोजना कार्यान्वयन इकाई				

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर	पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर
उपसचिव	कृष्णकुमार निरौला		३१२	९८५११४७१६७	शा अ	कृष्ण प्रसाद सापकोटा		४१४	९८५७२२५५५
शा अ	विन्दा आचार्य		४१४	९८४१२६३६९२	ई=	निशा सापकोटा		३२०	९८४१३८७१९३
शा अ	लक्ष्मण कुड्केल		४१४	९८४१३५४४५४	ई=	निरज चौलागाईं		३२०	९८४१०९५७३१
शा अ	अनुषा कोइराला		४१४	९८४१९६१६६५	सब ई=	सन्तोष भण्डारी क्षेत्री		३२०	९८४६७७७६०४
क अधिकृत	बीना श्रेष्ठ		४१२	९८४१२०५५८५	सब ई=	अनुनय विक्रम खड्का		३२०	९८४३९३८४४९
					क अ	विजय राई		३०१	९८०८३९०७४३
					का.स.	कौशिला श्रेष्ठ			९८६७३१७०४४

१७. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
1.	पर्यटन विभाग	भृकुटीमण्डप	4247037, 4256228
2.	पुरातत्व विभाग	रामशाहपथ	4250683
3.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	कमलादी	4223069
4.	नेपाल नाट्य तथा संगीत प्रतिष्ठान	छाउनी	4283791
5.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	नक्साल	4411663
6.	पशुपति विकास कोष	वनकाली	4470575, 4470574
7.	लुम्बिनी विकास कोष	लुम्बिनी	071-580189
8.	वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद	जनकपुरधाम	041-531731
9.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	सिंहदरवार	4211711
10.	नेपाल प्रतिलिपी अधिकार रजिष्ट्रार कार्यालय	कालिकास्थान	4431155
11.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	नारायणहिटी	4227607
12.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	ववरमहल	4262387, 4262516
13.	नेपाल पर्यटन बोर्ड	भृकुटीमण्डप	4226359, 4254298
14.	नेपाल वायु सेवा निगम	सुन्धारा	4227123, 4225347
15.	त्रि.अ.विमानस्थल सुधार आयोजना		4466665, 4477410
16.	सांस्कृतिक संस्थान	जमल	4226196
17.	राष्ट्रिय संग्रहालय	छाउनी	4271478
18.	पाटन संग्रहालय	पाटन	5521492
19.	राष्ट्रिय कला संग्रहालय	भक्तपुर	6610004
20.	हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति	हनुमानढोका	4258034
21.	पोखरा संग्रहालय	पोखरा	061-520413
22.	राष्ट्रिय अभिलेखालय	छाउनी	4264353
23.	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	बौद्ध	
24.	श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति	देवघाट	056-529418
25.	स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालय	भक्तपुर	6610144, 6611055
26.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	रवि भवन	4272756, 4271780
27.	पर्यटन कार्यालय, काँकरभिट्टा	काँकरभिट्टा	023-562035
28.	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	जनकपुर	051-522083

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
29	पर्यटन कार्यालय, बीरगञ्ज	बीरगञ्ज	041-520755
30	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	पोखरा	061-520028
31	पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	भैरहवा	071-520304/523519
32	पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	081-523507
33	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	नाम्चेबजार	
34	मेचीपहाडी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति	इलाम	027-520868
35	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	वानेश्वर	01-4104143
36	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	विशालनगर	4418399, 499
37	तारागाउँ विकास समिति	ताहाचल	4672797
38	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	डोटी	094-420486
39	रुरु रेसुंगा क्षेत्र सं. तथा प. वि. समिति	तम्घास	079-521124
40	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	नेपालगंज	081-523507
41	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	भैरहवा	071-520304
42	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	काकडभिट्टा	023-562035
43	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	जनकपुर	041-520755
44	विदेह मिथिला क्षेत्र प. प्र. विकास समिति	जनकपुर	041-520755
45	सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	वीरगंज	051-522083

एसोसिएसनहरु

Short Name	Name	Number	Address
AOAN	Airlines Operators Association of Nepal (वायुसेवा संचालक संघ)	01-4240914	अनामनगर
ATTON	Association of Trans-Himalayan Tour	01-4465888	
ESA	सगरमाथा आरोही संघ	01-4476358	
HAN	Hotel Association Nepal (होटल व्यवसायी संघ)	01-4412705	गैह्रीघारा, सुवर्ण समशेर मार्ग
HRA	Himalayan Rescue Association (हिमालयन उद्धार संघ)	01-4440292/3	धोवीचौर, लाजिम्पाट
NARA	Nepal Association of Rafting Agents	01-4244048	कमलादी
NATO	Nepal Association of Tour Operators	01-4418999	हेरिटेज प्लाजा, कमलादी
NATTA	(Nepal Association of Travel and Tour Agents)	01-4418661	गैह्रीघारा, नक्साल
NCA	(Nepal Canyoning Association)	01-4435454	
NICA	नेपाल प्रोत्साहन तथा सभा संघ, वानेश्वर	01-4494441	
NMA	Nepal Mountaineering Association	01-4434525	नागपोखरी, नक्साल
PATA	Pacific Asia Travel Association	01-4004638/30	गैह्रीघारा
REBAN	Resturant & Bar Association	01-4258890	त्रिपुरेश्वर
SOTTO	Society of Travel & Tour Operators	01-4223486	
TAAN	Trekking Agents Association of Nepal	01-4427473	मालीगाउँ, गणेशस्थान

TTDC	Thamel Tourism Development Council	01-4420568	ठमेल
TURGAN	Tourist Guide Association of Nepal	01-4225102	कमलादी, सागर निवास

नेपाल सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
नागरिक वडापत्र (Citizen Charter)
आ.व. २०७३।७४

क) जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

अ) प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	नियुक्ति/पदस्थापना	<ul style="list-style-type: none"> लो.से.आ.को सिफारिश पत्र, सा.प्र.म.को सिफारिश पत्र, निरोगिताको पत्र सरुवापत्र नियुक्तिपत्र रमानापत्र 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	सचिव र जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा प्रमुख
२.	सरुवा/काज	<ul style="list-style-type: none"> नि.से ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको अवधि पूरा भएको समयावधि पूरा नभएको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, सा.प्र.म.को सहमती पत्र काजको हकमा नि.से. ऐन नियम बमोजिम 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
३.	अवकाश/राजीनामा	<ul style="list-style-type: none"> निजामती किताबखानाको अवकाशपत्र, नि.से. ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको उमेर पूरा भएको राजीनामाको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीले सनाखत गरेको निवेदन 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४.	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा रिक्त रहेका पद माग गर्ने सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सामान्य प्रशासन, मन्त्रालयको पत्र, मन्त्रालय अन्तर्गत निकायबाट पद रिक्त भएको पुष्ट्याई सहितको पत्र र माग आकृति फाराम 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
५.	बहुवा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित उम्मेदवारको फाराम बहुवा सिफारिश समितिको सिफारिश निर्णय राजस्व कुभाएको रसिद 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
६.	अध्ययन विदा/असाधारण विदा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> मनोनयन पत्र सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, तीन वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको (नियुक्ति पत्र) असाधारण विदाको हकमा उचित कारण सहितको कर्मचारीको निवेदन, ५ वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा पेश भएको ३ दिनभित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
७.	विकास समितिका पदाधिकारीहरुको नियुक्ति	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र निवेदकको निवेदन सम्बन्धित गठन आदेशमा योग्यता तोकिएकोमा सोहि अनुरूप पेश भएको हुनुपर्ने 	निशुल्क		प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
८.	सूची दर्ता	<ul style="list-style-type: none"> कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र प्रबन्ध पत्र कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	रु १० को हुलाक टिकट	आवश्यकता बमोजिम थप गर्न सकिने	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
९.	सिलबन्दी दरभाउपत्र/बोलपत्र	<ul style="list-style-type: none"> १५/३० दिनको सूचना प्रकाशन रु ३००/१००० राजस्व बुभाएको रसिद कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र कर चुक्ता प्रमाणपत्र 	सिलबन्दी /बोलपत्र फाराम खरिद गर्न रु	तोकिए बमोजिम	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
		<ul style="list-style-type: none"> कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	३००/१०००			
१०	सहमती स्वीकृती तथा राय सुझाव उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> सहमती स्वीकृती तथा रायसुझाव माग गर्नाको कारण सहितको सम्बन्धित निकायको निर्णय कार्यविधी निर्देशिका बमोजिम 	नलाग्ने	३ दिन भित्र	उपसचिव प्रशासन	"
११	उजुरी गुनासो फछ्यौट गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> हेलो सरकारको Portal बाट प्राप्त उजुरी उजुरी/निवेदन प्रमाणहरु । 	नलाग्ने	सोही दिन विषयवस्तुको गम्भिरता अनुसार	उपसचिव प्रशासन	"
१२	सूचना सम्पादन एवं प्रकाशन	संलग्न निर्णय फाइल	नलाग्ने	-	उपसचिव प्रशासन	"
१३	सूचना उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन बमोजिम नागरिकता सहितको निवेदन 	तोकिएबमोजिम	१५ दिनभित्र	उपसचिव प्रशासन	"
१४	मासिक प्रगति पठाउने	मासिक प्रतिवेदन	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम	उपसचिव प्रशासन	"
१५	खरिद सामग्रीको भुक्तानी गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> बिल विजक, भुक्तानी अनुरोध 	नलाग्ने	कागजात पेश भएको मितिले ३ दिन भित्र	उपसचिव प्रशासन उपसचिव लेखार जिन्सी	"
१६	लिलाम तथा कागज धुल्याउने	निर्णयको फाइल	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम	उपसचिव प्रशासन	"
१७	सरसफाई	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित	उपसचिव प्रशासन	"
१८	बगैचा व्यवस्थान	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित	उपसचिव प्रशासन	"

आ) पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१ .	पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"
२.	पर्यटन क्रियाकला विस्तार सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"
३.	पर्यटन पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्य	आवश्यकता बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"
४.	प्रचार सामाग्रीको उपयुक्तता, पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग एवं समन्वय सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"
५.	फिल्माङ्गन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"
६.	नेपाल पर्यटन बोर्डसँग समन्वय	आवश्यकतानुसार	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा प्रमुख	"

इ) आर्थिक प्रशासन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अख्तियारी पठाउने	<ul style="list-style-type: none"> • अर्थ मन्त्रालयको अख्तियारी • स्वीकृत कार्यक्रम • अख्तियारी पठाउने सचिवस्तरीय निर्णय 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन महाशाखा प्रमुख
२	अन्य संस्थालाई अनुदान	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थानको तर्फबाट निकासको लागि प्राप्त अनुरोधपत्र • कार्यक्रमको रुपरेखा • संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्र र नवीकरणको प्रतिलिपि • संस्थाको विधानको प्रतिलिपि . 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन मखाशाखा प्रमुख

		<ul style="list-style-type: none"> • संस्थानको गत आ.व को लेखापरिक्षण प्रतिवेदन • पुँजीगत कार्यक्रमको हकमा अनिवार्य रूपमा लागत अनुमान, ड्रइड डिजाइन, नक्सा आदि • वार्षिक कार्यक्रमको प्रतिलिपि । मन्त्रीपरिषदको निर्णयानुसार दिईने अनुदानको हकमा मन्त्रीपरिषदका निर्णयको प्रतिलिपि • अधिल्लो आर्थिक वर्षमा पनि सोही कार्यक्रमका लागि अनुदान सहयोग पाएको संस्था भए गत वर्षको खर्चको विवरण सहितको प्रगति प्रतिवेदन र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन • अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि • निर्धारित सम्झौताको ढाँचा बमोजिम सो संस्था संग सम्बन्धित शाखाले द्विपक्षिय सम्झौता गरेको सम्झौतापत्र । 				
३	विकास समिति तथा प्रतिष्ठानलाई चौमासिक निकास	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित समिति वा प्रतिष्ठानको चौमासिक निकास माग पत्र • प्रथम चौमासिक निकास माग गर्दा गत आ.व को प्रगति विवरण र बेरुजु फछ्यौटको प्रगति विवरण र खर्च वाडफाँडको अनुरोध पत्र • दोस्रो र तेस्रो चौमासिक निकासको लागि सो अवधिसम्मको भौतिक प्रगति न्युनतम ५० प्रतिशत हुनु पर्नेछ । • बेरुजु पछ्यौटको प्रगति विवरण • चौमासिक अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन मखाशाखा प्रमुख

ख) संस्कृति महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	संस्कृति अर्न्तगत रहेका प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरु, विभिन्न विकास समितिहरु, वृहतर जनकपुर विकास परिषद् लगायतका निकायहरुलाई चालु र पूँजगत अनुदानको चौमासिक निकासी उपलब्ध गराउने ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम गत आ.व.को खर्चको विवरण गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन समितिको निर्णय गत आ.व.को लेखा परिक्षण वेरुजु फस्यौटको प्रगती विवरण चौमासिक माग फाराम निकासी मागपत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
२.	विभिन्न पुरस्कार वितरण (राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय प्रतभा पुरस्कार, महाकवि देवकोटा पुरस्कार, पुष्पलाल पुरस्कार, भगत सर्वाजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार)	<ul style="list-style-type: none"> वायोडाटा र फोटो प्रकाशित कृति कार्यविधिको ढाँचामा विवरणपत्र 	निशुल्क	आर्थिक वर्षभित्र	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
३.	देशभित्र रहेका विभिन्न जाति समुदायको अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण एवं सम्वर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम लगत ईष्टिमेट कार्यशर्त (TOR) 	बोलपत्र दरभाउपत्र खरीदमा नियमानुसार लाग्ने शुल्क	आर्थिक वर्षभित्र	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
४.	लुम्बिनीमा विभिन्न मित्रराष्ट्रहरुले बनाएको विहारहरु रहने विदेशी नागरिकहरुको भिषा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी विकास कोषको निर्णय सहित सिफारिसपत्र । लुम्बिनी विकास कोष र विदेशी विहार बीच भएको संझौताको प्रतिलिपि Valid Date भएको Passport को प्रतिलिपि सक्कल भिषा आवेदन फाराम-३ प्रति फोटो सहित वायोडाटा -५ प्रति 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> • विहारमा रहेका नागरिकको विवरण • Visa Recommendation Form • Work Progress Report 				
५.	विभिन्न संघ संस्थाहरु दर्ताको राय माग सम्बन्धमा ।	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थाको प्रस्तावित विधानको सक्कल प्रति • क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयको पत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
६.	नेपालका प्रमुख प्रतिष्ठानहरुलाई पूजिगत अनुदान दिने	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत कार्यक्रम • लेखा परिक्षण प्रतिवेदन • गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन • संस्थाको विधान • संस्थाको निर्णय • प्रस्तावित कार्यक्रम 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
७.	संस्कृति प्रवर्द्धनसंग सम्बन्धित जात्रा पर्व मेलाहरुका लागि रकम उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल सरकारको म.प.को निर्णय • ले.प.प्रतिवेदन • गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन • संस्थाको विधान • संस्थाको निर्णय • प्रस्तावित कार्यक्रम 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू

ग) हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन ।	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्टबैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति 	<p>निवेदन दस्तुर: पचास हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर:</p> <ul style="list-style-type: none"> सेड्युल अन्तर्राष्ट्रिय उडान संचालन गर्न प्रति उडान क्षेत्रका लागि पाँच लाख रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवा संचालन गर्ने एक सय भन्दा बढि सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पचास हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवासंचालन गर्ने एक सय भन्दा कम सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पच्चीस हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टरयात्रुसेवासंचालन गर्ने टर्बो-प्रोप (Turbo Prop) विमान र हेलिकप्टरका लागि प्रति उडान क्षेत्रका लागि दश हजार रुपैयाँ, <p>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्षको अवधि कायम गरि पचास लाख रुपैयाँ</p>	३ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. ५० करोड रुपैयाँको चुक्तापुँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि प्रस्तावका साथमा नगद धरौटी रु. ५० लाख समेत दाखिला गर्न पर्ने कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
२	आन्तरिक वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. १०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio- 	<p>निवेदन दस्तुर: दश हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर: प्रति उडान क्षेत्रको लागि तीस हजार रुपैयाँ,तर निश्चित उडान क्षेत्र नतोकिएको चार्टर सेवा प्रदान गर्ने वा दुर्गम क्षेत्रमा रहेको कच्ची विमानस्थल (STOL) मा वायुसेवा संचालन गर्नका लागि प्रति उडान क्षेत्रको बीस हजार रुपैयाँ,</p> <p>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्षको अवधि कायम गरि बीस लाख रुपैयाँ</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>Data</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. १५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
३	हवाई उडान प्रशिक्षण संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) (दर्ता गरी श्रीमान् सचिवज्यू र महाशाखा प्रमुखज्यूबाट तोकादेश समेत भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police 	<p>निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ इजाजत दस्तुर:</p> <ul style="list-style-type: none"> सिम्युलेटर वेगर (नन्-सिम्युलेटर) प्रशिक्षण दिने भएमा एकमुष्ट एक लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (सिङ्गल इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट दुई लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (मल्टी इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट तीन लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (जेट इन्जिन भए) एकमुष्ट चार लाख रुपैयाँ । 	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>Report</p> <ul style="list-style-type: none"> • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data • संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र • संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति • सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण • कम्तीमा रु. १० करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि • कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र • कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान • कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि दश लाख रुपैयाँ</p>			
४	वायुयानका पाटपुर्जा मर्मत सम्भार सम्बन्धि संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> • निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५) • कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ • राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) • निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) • निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u> एकमुष्ठ पाँच लाख रुपैया</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि दश लाख रुपैयाँ</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरूको Police Report • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरू Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data • संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र • संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति • सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण • कम्तीमा रु. ५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि • कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र • कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान • कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
५	मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा तथा मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्बन्धि इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> • निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) • निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u> पचास हजार रुपैयाँ,</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। कम्पनीमा रु. १ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<u>बैंक ग्यारेन्टी (धरोटी) दाखिला:</u> एक वर्षको अवधि कायम गरि पाँच लाख रुपैयाँ			
६	वायुयान मर्मत सम्भार प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्बन्धि इजाजत-	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व 	<u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ <u>इजाजत दस्तुर:</u> पचास हजार रुपैयाँ,	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

	पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। कम्तीमा रु. १ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्ष अवधि कायम गरी पाँच लाख रुपैया			
७	वायुसेवा संस्थाहरुको इजाजत	<ul style="list-style-type: none"> Safety Audit Report (वायुसेवा संस्थाको हकमा) कम्पनीको Operational 	इजाजत दस्तुरको आधा	१५ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

	नवीकरण गर्न	<p>Audit / checklist सहित (मनोरन्जनात्मक वायुसेवाको हकमा)</p> <ul style="list-style-type: none"> • सेवाको स्तर तथा क्षमता मूल्यांकन • आय-व्यय विवरण • उपकरणहरूको विवरण • भौतिक संरचना • वैदेशिक जनशक्ति विवरण • प्रविधि हस्तान्तरण स्थिति • नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश पत्र • इजाजत पत्र (सकल/नकल) • कम्पनीको कर चुक्ता विवरण • प्रगति विवरण 				
८	वायुसेवा संस्थाहरूको उपकरण (Fleet) थप वा परिवर्तन गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • अध्यावधिक संचालन प्रमाण-पत्र (AOC) • ईजाजत पत्रमा उल्लेखित Fleet मध्ये के कति संचालनमा रहेको? वायुयानको हकमा संचालनमा रहेका Fleet कुन कुन Registration मा उडिरहेको हो? र अब Fleet थप भएमा in operation fleet संख्या कति पुग्न जाने हो? सो खुलेको कागजात पेश गर्नुपर्ने । • थप हुने विमान उडाउने Sectors को विवरण • थप गर्न चाहेको वायुयानको Type • Certificate and Specification पेश गर्नुपर्ने । • कम्पनीले आयकर तिरेको कर कार्यलयबाट प्रमाणित कागजात । • Safety Audit Report 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> कम्पनीको आय-व्ययको विवरण 				
९	वायुसेवा संस्थाको धरौटी फुकुवा गर्न	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणबाट धरौटी फुकुवाको सिफारिश -कार्यविधि, २०६६ को खण्ड ७ अनुसार सेवाका शर्त पूरा भएको सिफारिश) संस्थाको प्राविधिक संपरीषण कागजात सेवाको स्तर तथा क्षमता खुलेको प्रमाण आय-व्यय विवरण भौतिक संरचनाको विवरण उपकरणहरूको विवरण -वायुयानको) आध्यावधिक कर चुक्ता विवरण 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
१०	Overfly का लागि सिफारिश माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> वायुसेवा संस्थाको निवेदन नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश उडान गर्ने मिति र Route को विवरण वायुयानको विवरण Flight Crew विवरण वायुयान विक्रि भएको कारणले Overflying माग गरेको भए Export C of A संस्थाको अध्यावधिक कर चुक्ता विवरण Valid AOC , Safety Audit Report 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
११	गैर पर्यटक भिषा सिफारिस माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र, विदेशी जनशक्तिको Valid पासपोर्टको प्रमाणीत प्रतिलिपी विदेशी जनशक्तिको Valid पर्यटक भिषा को प्रमाणीत प्रतिलिपी 	शुल्क नलाग्ने	३ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

	<ul style="list-style-type: none"> • विदेशी जनशक्तिको Appointments Paper र निजसंग गरिएको करारनामाको प्रतिलिपी • प्राविधिक जनशक्ति भए निजको License (pilot, engineer etc) को प्रतिलिपी • नेपाली वायुसेवा कम्पनीमा कार्य गर्ने गरी नियुक्त भएका विदेशी नागरिकको हकमा पदपूर्ति सम्बन्धी विज्ञापन, • विदेशी जनशक्तिको पहिचान खुल्ने Biodata • पहिले पनि नेपालमा काम गरेको भए कार्य प्रगति विवरण • निवेदकले काम गर्ने संस्था (वायुयान तथा मनोरंजनात्मक वायु सेवा आदिको) को इजाजत पत्रको प्रतिलिपी 				
--	--	--	--	--	--

घ) हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	F.M. Transmitting Site को सहमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी ।	<ul style="list-style-type: none"> सूचना तथा संचार मन्त्रालयको अनुरोध पत्र । सम्बन्धित कम्पनीलाई दिइएको इजाजत पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि । कम्पनीको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रमाणित F.M. Transmitting Station Tower को प्रमाणित नक्शा । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सहमति । 	नलाग्ने	सोहि दिन	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख
२	नयाँ विमानस्थल निर्माण गर्न सैद्धान्तिक स्वीकृती प्रदान गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित हवाई नीति र विमानस्थल निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड पुरा हुने गरी नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सिफारिस सहितको पत्र । प्रारम्भिक र विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन । विमानस्थल निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको उपलब्धता सम्बन्धी जिल्लाविकास समिति/नगरपालिका/गा.वि.स.को प्रतिबद्धता पत्र 	नलाग्ने	३ दिन	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख

		<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय उद्योग बाणिज्य संघ, उपभोक्ता समिती, प्रमुख राजनीतिक दलहरुको मागपत्र 				
३	विमानस्थल निर्माण सुधार आयोजनामा कार्यरत विदेशी विशेषज्ञ कामदारलाई गैह्र पर्यटक भिषा सिफारिस सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित आयोजनाको पत्र । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र । पासपोर्टको प्रतिलिपि, नेपाल प्रवेश गरेको प्रमाण । Valid Visa को प्रमाणित प्रतिलिपि । उक्त आयोजनामा काममा लगाउने नियुक्ति पत्र । 	नलाग्ने	गृह मन्त्रालयबाट कार्य सहमति र श्रम विभागबाट श्रम स्विकृती प्राप्तभए पछि ।	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख

ड) योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
२	योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन, चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	मासिक/ चौमासिक/ वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
४	वैदेशिक सहायताको समन्वय, प्राप्ति, अभिलेख र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
५	आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
६	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
७	आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
८	पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरुको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
९	पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१०	पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

अ) योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।		नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४	स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
५	मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
६	वैदेशिक सहायताबाट संचालिन आयोजनाहरुको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
७	पर्या-पर्यटन, जैबिक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

आ) तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुत्रे अधिकारी
१	पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		वार्षिक बजेट	वार्षिक	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
४	डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
५	पर्यटकीय स्थलहरुको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अर्न्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
६	पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
७	पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
८	पर्यटकहरुले भने इम्वार्केशन, डिसइम्वार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरुले		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

	भर्ने आगमन तथा गमन कार्ड छपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरुमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरु संकलन सम्बन्धी कार्य ।					
९	Tourism Satellite Account सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

इ) अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	चौमासिक तथा वार्षिक समिक्षा गोष्ठी गर्ने		वार्षिक बजेट	चौमासिक/वार्षिक	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	प्रदेश स्तरीय अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	पर्वतारोहण रोयल्टीबाट संचालन भएका कार्यक्रमहरुको अनुगमन		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण, संसदीय समिति, राष्ट्रिय योजना आयोगमा नियमित प्रतिवेदन गर्ने		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम सूचना मागकर्तालाई उपलब्ध गराईएको सूचनाको विवरण

क्र. सं.	दर्ता नं./मिति	निवेदन/ पत्रको मिति	सूचना मागेको विषय	सूचना मागकर्ताको नाम, ठेगाना	सूचना दिएको मिति	सूचना दिएको विवरण	कैफियत
१	१/२०७३।९।१४	२०७३।९।३	नेपाल सरकारबाट कुन मितिमा के का आधारमा कुन कुन सुविधा उपलब्ध गराउने गरी कसलाई जगतगुरुको मान्यता दिएको छ ? सूचना पाउँ ।	नवराज शर्मा दाहाल, चावहिल ७, काठमाडौं ।	२०७३।९।१७	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित पाना संख्या १८ रहेको विवरणको प्रतिलिपि	
२	२/२०७३।९।१४	२०७३।९।१४	हवाई भाडा वृद्धिसम्बन्धी २०७३ सालको प्रतिवेदनहरू, भाडा पुनरावलोकन समितिको निर्णय र यस सम्बन्धमा संघसंस्थाहरूलाई गरेको पत्राचारको प्रतिलिपि पाउँ ।	कुमारी खरेल, अध्यक्ष, उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च, काठमाडौं, नेपाल ।	२०७३।९।१७	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित पाना संख्या ३३ को प्रतिवेदन र पाना संख्या ३ को निर्णयको प्रतिलिपि	
३	३/२०७३।९।१९	२०७३।९।६	आ.व. २०७३।७४ मा मन्त्रालयबाट विभिन्न संघसंस्था र स्मृतिप्रतिष्ठानहरूलाई आर्थिक सहयोग स्वरूप विनियोजन भएको बजेट, संघसंस्थाको नाम सहितको विवरणको सूचना पाउँ ।	रन्जित तामाङ, प्रबन्ध सम्पादक, स्थानीय खबर डटकम ।	२०७३।९।१७	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित पाना संख्या ९ रहेको प्रतिलिपिको विवरण	
४	४/२०७३।९।१९	२०७३।९।१९	नेपाल सरकारबाट जगतगुरुको मान्यता पाएका श्री मोहनशरणज्यूलाई कुन मिति देखि के का आधारमा कति आर्थिक	नवराज शर्मा दाहाल, चावहिल ७, काठमाडौं ।	२०७३।९।२७	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित आर्थिक सुविधा लिएको यस मन्त्रालयबाट नदेखिइएको र सुरक्षा सम्बन्धी विषय गृह मन्त्रालयसँग	

क्र. सं.	दर्ता नं./मिति	निवेदन/ पत्रको मिति	सूचना मागेको विषय	सूचना मागकर्ताको नाम, ठेगाना	सूचना दिएको मिति	सूचना दिएको विवरण	कैफियत
			सुविधा एवं सुरक्षा व्यवस्था उपलब्ध गराइएको छ ? सो को लिखित सूचना पाउँ ।			सम्बन्धित देखिएको भनी सूचना दिइएको ।	
५	५/२०७३।९।१८	२०७३।९।०३	भारतीय राष्ट्रपति प्रणव मुखर्जी नेपाल भ्रमणमा आउँदा यस मन्त्रालयअन्तर्गत भएको खर्च र बुद्ध एअरको विमान चार्टर सम्बन्धी खर्चको विवरणको सूचना पाउँ ।	राजेश भण्डारी, खनियापानी ९, रामेछाप ।	२०७३।९।२७	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित भ्रमणको अवसरमा जनकपुर र पोखराका लागि बुद्धएअर प्रा.लि.का २ वटा वायुयान परराष्ट्र मन्त्रालयको अनुरोध बमोजिम चार्टर गरिएको र सो वापतको विल भुक्तानीको व्यवस्था हुन परराष्ट्र मन्त्रालयमा लेखी पठाइएको हुँदा विलको प्रतिलिपि संलग्न गरी सूचना दिइएको ।	
६	२०७३।५।२७	२०७३।५।२६	शुभएअर प्रा.लि.को हवाई इजाजत पत्र खारेज सम्बन्धी दिएको निवेदन, इजाजत खारेज गरिदा भएको निर्णयको प्रतिलिपि अन्य कागजातहरूको प्रमाणित प्रतिलिपि पाउँ ।	सगुन पाण्डे, प्रबन्ध निर्देशक, शुभएअर प्रा.लि.कालिमाटी, काठमाडौं ।	२०७३।९।२०	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित निवेदन लगायतका कागजातहरू पाना संख्या ५ रहेको प्रतिलिपि	
७	७/२०७३।९।२८	२०७३।९।२८	प्रतिष्ठानका लागि वजेट विनियोजन गर्ने मापदण्ड, २०७३ कुन आधारमा छुट्याइएको हो ? सो को नक्कल उपलब्ध गराई पाउँ ।	विद्यानन्द लेखी, प्रभुनारायण चौधरी स्मृति प्रतिष्ठान	२०७३।१०।०९	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित मापदण्डका कागजातहरू पाना संख्या ३ रहेको प्रतिलिपि	

क्र. सं.	दर्ता नं./मिति	निवेदन/ पत्रको मिति	सूचना मागेको विषय	सूचना मागकर्ताको नाम, ठेगाना	सूचना दिएको मिति	सूचना दिएको विवरण	कैफियत
८	८/२०७३।१०।२	२०७३।१।२८	चन्द्रागिरि क्षेत्रको करीव ३६ हेक्टर वनक्षेत्र चन्द्रागिरि हिल्स लि.लाई भाडामा दिने, पर्यटकीय क्षेत्र बनाउन होटल रिसोर्ट लगायत केबलकार समेत निर्माण गर्न दिँदाको करार, त्यसका शर्त र भाडामा दिने निर्णय र उक्त क्षेत्रमा कुन स्थानमा के कस्ता संरचना निर्माण गर्न दिने सम्झौता भएको छ ? सोको प्रतिलिपी पाउँ ।	अधिवक्ता दिपकविक्रम मिश्र	२०७३।१०।१०	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित विषय यस मन्त्रालय वा अन्तर्गत नभएको । वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय अन्तर्गत वन विभागसंग सम्झौता भएको भन्ने बुझिएकाले सम्बन्धित निकायबाट सूचना लिनुहुन जानकारी गराइएको ।	
९	९/२०७३।१०।६	निवेदन/ पत्रको मिति	देशभरका विभिन्न प्रतिष्ठानहरूलाई यस मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराइएको उपदान र त्यसको विवरण साथै अनुदान दिने कार्यविधिको प्रतिलिपी उपलब्ध गराइ पाउँ ।	शिव प्रसाद सत्याल	२०७३।१०।११	सूचना मागेको विषयसँग सम्बन्धित प्रतिष्ठान संस्थाहरूलाई पूँजिगत अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी मापदण्ड २०७३, संस्कृति प्रबर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न संघसंस्था र स्मृति प्रतिष्ठान आदिलाई आर्थिक सहयोग स्वरूप विनियोजित बजेट, संघसंस्थाको नाम र बजेट रकमको विवरणको पाना संख्या ९ उपलब्ध गराइएको ।	